

Tieslietu ministrija

**Latvijas Republikas
Tieslietu ministrijas
2017. gada publiskais pārskats**

**Rīga
-2018-**

Godātais lasītāj!

Tieslietu ministrija Jūsu vērtējumam ir sagatavojusi gadskārtējo publisko pārskatu, kas atspoguļo ministrijas veikumu aizvadītā gada laikā tieslietu sistēmas pilnveidošanā un uzlabošanā.

2017. gads iezīmējas ar gatavošanos jaunās personas datu aizsardzības sistēmas izveidei atbilstoši Eiropas Savienības standartiem. Šogad, jūnijā, Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja Tieslietu ministrijas un Datu valsts inspekcijas sagatavoto Personas datu apstrādes likumu, kas izstrādāts, pamatojoties uz Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajiem principiem, sekmējot tās piemērošanu Eiropas Savienības dalībvalstīs. Latvija pirmā no Baltijas valstīm pieņēma Personas datu apstrādes likumu.

Ievērojams darbs ieguldīts, īstenojot Maksātspējas politikas pamatnostādņēs 2016.-2020. gadam noteiktos rīcības virzienus. Tagad Maksātspējas procesa administratoriem noteikts valsts amatpersonas statuss, administratoru līdzšinējā sertifikācija aizstāta ar eksamināciju, kas paredzēta reizi divos gados, ieviesta maksātspējas procesa administratoru disciplināratbildība, tiek nodrošināta un tiks pastiprināta valsts uzraudzība un kontrole. Tieslietu ministrijas veiktās reformas maksātspējas jomā un to turpināšanu atbalsta Eiropas Komisijas, Eiropas Savienības Padomes, Starptautiskā valūtas fonda, Ārvalstu investoru padomes un Latvijas uzņēmēju lielāko organizāciju eksperti.

Jau pirms vairākiem gadiem Tieslietu ministrija sāka izstrādāt mūsdienu tiesiskajiem standartiem atbilstošu Administratīvo pārkāpumu procesa likumprojektu, kas nodrošinātu vienkāršu un ātru administratīvo pārkāpuma procesu, cilvēktiesību ievērošanu, procesuālo taisnīgumu un soda neizbēgamību. 2017. gadā tika sagatavoti priekšlikumi likumprojektam "Administratīvo pārkāpumu procesa likums" un turpināts darbs pie nozaru kodifikācijas ieviešanas un spēkā esošā administratīvās atbildības regulējuma pārskatīšanas.

Latvijā ik gadu ievērojams skaits bērnu saskaras ar kriminālo un administratīvo justīciju gan kā likumpārkāpēji, gan kā cietušie. Likumpārkāpumu izdarījušo bērnu īpatsvars iepretī pilngadīgajiem likumpārkāpējiem daudzkārt pārsniedz citu valstu rādītājus. Tāpat arī bērnu skaits, kuri cieš no apkārtējo vardarbības, ir liels. Šie apstākļi norāda uz to, ka pastāvošā bērnu likumpārkāpumu prevencijas sistēma nedarbojas efektīvi, tāpēc Tieslietu ministrija izveidos jaunu sistēmu, kas nodrošinās efektīvu pieeju bērnu izdarīto likumpārkāpumu novēršanai, izstrādājot likumprojektu "Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likums", kas ir izskatīts Valsts sekretāru sanāsmē un nodots izvērtēšanai starptautiskiem ekspertiem.

Tieslietu ministrija 2017. gadā aktīvi turpināja darbu pie tiesu teritoriālās reformas, lai sekmētu ātrāku lietu izskatīšanu tiesās un izlīdzinātu tiesu noslodzi. Tiesu teritoriālā reforma ir noslēgta 2018. gada 1. martā.

Visbeidzot jāuzsver, ka 2017. gadā Saeimā tika pieņemti apjomīgi grozījumi Komerclikumā, kas paredz vairākas izmaiņas un iespējas, piemēram, pilnveidot un atvieglot akciju sabiedrības pamatkapitālu un vērtspapīru regulējumu, stiprināt akciju sabiedrību kreditoru un darbinieku tiesības, mazākuma dalībnieku/akcionāru tiesības un uzlabot SIA pamatkapitāla daļu piespiedu atsavināšanas kārtību.

Tieslietu ministrija sadarbībā ar padotības iestādēm izstrādāja Tieslietu ministrijas darbības stratēģiju 2018. – 2020. gadam, iekļaujot galvenos mērķus un uzdevumus, lai turpinātu sekmētu tiesiskuma nodrošināšanu Latvijā, t.sk. sabiedrības informētību par savām tiesībām un kā tās efektīvi izmantot, sabiedrības drošību, likuma varas prevalēšanu un Latvijas iedzīvotāju labklājību un izaugsmi.

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas valsts sekretārs

Raivis Kronbergs

Satura rādītājs

1. Priekšvārds	5
1.1. Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes	6
2. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	8
2.1. Pārskats par budžeta programmu izpildi.....	8
2.2. Pētījumi un to rezultāti.....	17
2.3. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu sasniegtie rezultāti un līdzekļu izlietojums	18
2.4. Pārskats par iestādes un vadības darbības uzlabošanas sistēmām.....	32
3. Tieslietu ministrijas darbības rezultāti	33
3.1. Civiltiesību politika	33
3.2. Nozares politika	35
3.3. Valsts valodas politika	37
3.4. Administratīvo tiesību politika	37
3.5. Krimināltiesību un kriminālsoda politika	40
3.6. Tiesu sistēmas politika.....	42
4. Tieslietu ministrijas padotībā esošās iestādes	44
5. Personāls	47
6. Komunikācija ar sabiedrību	48
7. Pakalpojumi	49
8. 2018. gadā plānotie pasākumi.....	50

Tekstā izmantotie saīsinājumi

DVI – Datu valsts inspekcija
ES – Eiropas Savienība
IeVP – Ieslodzījuma vietu pārvalde
JPA – Juridiskās palīdzības administrācija
LV – VSIA “Latvijas Vēstnesis”
MNA – Maksātspējas administrācija
MK – Ministru kabinets
PV – Patentu valde
SAB – Satversmes aizsardzības birojs
TA – Tiesu administrācija
TNA – VAS “Tiesu namu aģentūra”
UR – Uzņēmumu reģistrs
UGFA – Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija
VPD – Valsts probācijas dienests
VTEB – Valsts tiesu ekspertīžu birojs
VVC – Valsts valodas centrs
VZD – Valsts zemes dienests
OECD – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

1. Priekšvārds

Latvijas Republikas Tieslietu ministrija ir dibināta 1918. gada 19. novembrī. Par pirmo neatkarīgās Latvijas Republikas tieslietu ministru tika iecelts Pēteris Juraševskis.

Ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu nozarē un augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas statusu un darbību nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums un Tieslietu ministrijas nolikums (Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta noteikumi Nr. 474).

Ar plašāku informāciju par Tieslietu ministrijas vēsturi var iepazīties interneta vietnē www.tm.gov.lv sadaļā "Vēsture".

Tieslietu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu (tiesību politikas un tiesu administrēšanas) nozarēs. Ministrija ir tieši pakļauta tieslietu ministram. Tieslietu ministrija ir augstākā iestāde ministrijas padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Tieslietu ministrijas funkcijas ir:

1) izstrādāt, organizēt un koordinēt valsts politikas īstenošanu šādās jomās:

- tiesību sistēma, tajā skaitā valststiesību, administratīvo tiesību, civiltiesību, komerciesību, krimināltiesību un reliģisko tiesību jomā, kā arī procesuālo tiesību jomā;
- tiesu sistēma un rajona (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu administrēšana;
- kriminālsodu un administratīvo sodu sistēma;
- sodu izpilde;
- tiesu ekspertīze;
- informācijas atklātība;
- publiskie reģistri;
- oficiālās publikācijas un tajās ietvertās informācijas sistematizācija;
- personas datu aizsardzība;
- rūpnieciskais īpašums, īpaši patenti, preču zīmes, dizainparaugi un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas;
- nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšana;
- juridisko personu (izņemot kredītiestādes) un fizisko personu maksātnešpēja;
- civilstāvokļa aktu reģistrācija;
- reliģiskās lietas;
- brīvās juridiskās profesijas;
- alternatīvie strīdu risināšanas veidi – šķīrējtiesas un mediācija;
- valsts garantēto uzturlīdzekļu nodrošināšana;
- valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;
- valsts kompensācijas cietušajiem;
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana kopīgi ar Finanšu ministriju atbilstoši noteiktajai kompetencei;

2) organizēt un koordinēt likumu un citu normatīvo aktu īstenošanu;

3) veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

1.1. Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes

Ministrijas izvirzītās prioritātes 2017. gadā

1. Īstenot Maksātnespējas politikas pamatnostādņēs 2016.-2020. gadam noteiktos rīcības virzienus, ieviešot maksātnespējas procesa administratoru profesijas reformu un stiprinot Maksātnespējas administrācijas tiesības un kapacitāti uzraudzības funkcijas veikšanai. Maksātnespējas likuma grozījumu izstrāde, lai nostiprinātu kreditoru un tiesas kompetenci maksātnespējas procesa ietvaros un pārskatītu personu loku, kas var administrēt procesu kreditoru uzdevumā.
2. Jaunas personas datu aizsardzības sistēmas izveide atbilstoši ES standartiem.
3. Līdz 2017. gada beigām iepļānots noslēgt būvniecības līgumu Liepājas jaunā cietuma celtniecības uzsākšanai.
4. Īstenot pāreju uz nozaru kodifikāciju administratīvo pārkāpumu jomā, ieviešot jauno Administratīvo pārkāpumu procesa likumu.
5. Turpināt uz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu vērstu pasākumu īstenošanu – reģistru attīstība, lai veicinātu e-pakalpojumu izstrādi un attīstītu, sadarbību starp reģistriem, Komerclikuma (akciju sabiedrību regulējuma modernizēšana) un Civilprocesa likuma pilnveidošana, kā arī jauna Kooperatīvo sabiedrību likuma izstrāde.
6. Dalītā īpašuma tiesiskā regulējuma pilnveidošana.
7. Turpināt Eiropas Sociālā fonda projekta aktivitāšu īstenošanu cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanai tiesu varā un soda izpildes iestādēs (ieslodzījuma vietu un probācijas dienesta darbinieku apmācību sistēmas un atlases kritēriju reformēšana).
8. Turpināt normatīvā regulējuma izstrādi nepilngadīgo kriminālatbildības sistēmas reformēšanai (grozījumi Krimināllikumā un bērnu antisociālas uzvedības prevencijas likumprojekts) un cietušo un apdraudēto personu aizsardzības risinājumu ieviešanai (Preventīvo piespiedu līdzekļu likumprojekts). Ir paredzēts iesniegt Ministru kabinetā apstiprināšanai Vardarbības novēršanas likumprojektu un Bērnu antisociālas uzvedības novēršanas likumprojektu.
9. Ieviest uzlabojumus uzturlīdzekļu valsts noteiktajā minimālajā apmērā saņemšanas procedūrā, samazinot vidējo dienu skaitu no pieteikuma par uzturlīdzekļu saņemšanu iesniegšanas līdz pirmās izmaksas saņemšanai.
10. Turpināt iesāktās tiesu teritoriju reformas, izlīdzinot tiesu noslodzi un efektīvizējot tiesu darba organizāciju.
11. Izstrādāt normatīvo regulējumu advokatūras institūta kvalitātes stiprināšanas nolūkā un valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanai, lai paaugstinātu un vienādotu prasības jurista kvalifikācijas iegūšanai.
12. Ieviest plānotos grozījumus Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, kas paredz finansiālu atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem, kas ārvalstīs saskārušies ar aprūpes tiesību strīdiem.
13. Izstrādāt grozījumus Advokatūras likumā, lai paaugstinātu advokatūras institūta darbības kvalitāti.
14. Attīstīt Tiesu informatīvo sistēmu, lai izveidotu vienotu un efektīvu tiesvedības elektronisko procesu, samazinot tiesvedības termiņus un nodrošinot informācijas pieejamību un atklātību, samazināt administratīvo slogu iedzīvotājiem un komersantiem, efektīvizēt tiesu darba procesu un samazināt informācijas sistēmas uzturēšanas izmaksas, kā arī veicināt Tiesu informatīvās sistēmas attīstību, sadarbības spēju, integrāciju un attīstīt elektronisko pakalpojumu sniegšanas tehnisko bāzi.
15. Pilnveidot vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas tiesisko regulējumu, izstrādājot jaunu likumprojektu "Personvārdu un tautības ieraksta maiņas likums".
16. Valsts valodas centra sabiedrisko palīgu institūta attīstība.
17. Pabeigt darbu Saeimā pie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas normatīvā regulējuma un sagatavoties *Moneyval* novērtējumam 2017. gada rudenī

18. Iesniegt Ministru kabinetā likumprojektus Vispārējās datu regulas ieviešanai.
19. Veikt pētījumu par Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjautājumiem un tā modernizācijas nepieciešamību, lai sagatavotu detalizētu izvērtējumu par spēkā esošā mantojuma tiesību regulējuma aktualitāti un nepieciešamajiem pilnveidojumiem.

2. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

2.1. Pārskats par budžeta programmu izpildi

Pārskats par Tieslietu nozares valsts budžeta finansējums un tā izlietojumu:

Nr.p.k.	Izdevumi	Apstiprinātais budžets, euro	Izpilde, euro
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	227 083 084	226 444 788
1.1	Valsts pamatfunkciju īstenošanai	221 145 090	220 933 113
1.2.	ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana	5 937 994	5 511 675
2.	Izdevumi (kopā)	218 522 953	214 089 148
	uzturēšanas izdevumi	214 395 040	210 113 466
	no tā: atlīdzība	113 925 286	112 148 842
	kapitālie izdevumi	4 127 913	3 975 682
2.1.	Valsts pamatfunkciju īstenošanai	212 534 034	208 579 450
	uzturēšanas izdevumi	209 671 292	205 803 432
	no tā: atlīdzība	112 395 120	110 715 531
	kapitālie izdevumi	2 862 742	2 776 018
2.2.	ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana	5 988 919	5 509 698
	uzturēšanas izdevumi	4 723 748	4 310 034
	no tā: atlīdzība	1 530 166	1 433 311
	kapitālie izdevumi	1 265 171	1 199 664

Pārskats par finansētiem Tieslietu nozares izvirzītajiem prioritārajiem pasākumiem:

Pasākums un tā īss apraksts	Finansējums 2017. gadā, euro
Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana līdz 380 euro ar 2017.gada 1.janvāri	22 213
Zemāko mēneša darba algu izlīdzināšana ar 2017.gada 1.janvāri	548 952
Tiesu sistēmas darbinieku mēnešalgu paaugstināšana	3 760 618
Jaunas darba samaksas sistēmas ieviešana Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm	4 260 818
Nosacīti pirms termiņa atbrīvotu notiesāto personu elektroniskās uzraudzības nodrošināšana, atlīdzības palielināšana probācijas darbiniekiem	800 000
Satversmes aizsardzības biroja darbības nodrošināšana	2 461 992
Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējo ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu ietvaros izveidoto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšana	264 183
Uzturlīdzekļu izmaksa bērniem saistībā ar minimālās algas palielināšanu līdz 380 euro ar 2017.gada 1.janvāri	998 280

Palielinājums kompensāciju izmaksām cietušajiem saistībā ar minimālās algas palielināšanu līdz 380 euro ar 2017.gada 1.janvāri	23 358
Rīgas Politiski represēto biedrības darbības nodrošināšana	1 500
Aglonas Dievmātes starptautiskā sanktuārija laukuma renovācija	500 000
Džūkstes baznīcas atjaunošana	25 000
Elnes Romas katoļu baznīcas jumta atjaunošana (Elnes Romas katoļu draudze)	14 201
Foļvarkas lūgšanas nama un zvanu torņa jumta renovācija (Foļvarkas Vecticībnieku draudze)	9 913
Jaunbornes Romas katoļu baznīcas jumta atjaunošana (Jaunbornes Romas katoļu draudze)	10 209
Jaunjelgavas evaņģēliski luteriskās baznīcas kapitālais remonts (Jaunjelgavas evaņģēliski luteriskā draudze)	15 000
Jēkabpils Vecticībnieku draudzes Kristīšanas ēkas celtniecības pabeigšana (Jēkabpils Pomoras Vecticībnieku draudze)	9 881
Projekta "Rīgas Sv.Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcas zvanu uzstādīšana" realizācija	8 000
Teritorijas labiekārtošana pie Moskvinas vecticībnieku baznīcas	7 500
Preiļu katoļu baznīcas sanitāra mezgla būvniecība un teritorijas labiekārtošana	72 500
Rēzeknes Vissvētākās Dievmātes Piedzimšanas pareizticīgo baznīcas jumta seguma remonts	16 748
Latvijas politiski represēto Cēsu biedrībai projektam "Sirdsapziņas ugunsurs" komunistiskā un nacistiskā režīma laika upuru piemiņai	20 000
Informācijas apkopošanas projektiem (Rīgas Kurzemes rajona represēto klubs)	10 000
Sibīrijas bērni - Komunistiskā terora upuru atbalsta un palīdzības fonds - projektu īstenošana	12 370
Saistībā ar sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" priekšlikumiem veikt preventīvas aktivitātes ģimeņu stabilitātes stiprināšanai un laulību šķiršanās skaita mazināšanai, dotācijai Sertificētu mediatoru padomei	45 000
Džūkstes evaņģēliski luteriskās baznīcas atjaunošana (līdzfinansējums sienu būvniecībai)	13 550
Struteles baznīcas ēkas iekšējo sienu un durvju remonts (Jaunpils evaņģēliski luteriskā draudze)	9 000
Vecpiebalgas baznīcas Dienvidu gala un torņa atjaunošana vēsturiskajā veidolā (Vecpiebalgas baznīcas torņa atjaunošanas fonds)	20 000
Daugavpils baznīcu rekonstrukcija	30 000
Jēkabpils Romas katoļu baznīcas ēku remonts	3 000
Katoļu un luterāņu baznīcu ēku remonts (Jaunjelgavas novads)	3 000
Krāslavas Sv. Ludviga Romas katoļu baznīcas fasādes renovācija	95 000
Līvānu Vladimiras dievmātes ikonas pareizticīgo draudzes dievnama remonts un inventāra iegāde	5 000
Pildas Romas katoļu baznīcas jumta remonts (Ludzas novads)	20 000
Neretas katoļu un luterāņu baznīcu ēku remonts	2 000
Meņģeles baznīcas un kapliņas renovācija (Ogres novads)	10 000
Pēterupes evaņģēliski luteriskai draudzei altārglezņas restaurācija (Saulkrastu novads)	5 961
Latvijas Politiski represēto apvienības darbības nodrošināšana	1 500
Ģimeņu stabilitātes stiprināšana un laulību šķiršanās skaita mazināšana, lai	8 000

jaunajām ģimenēm piedāvātu iespēju bez maksas apmeklēt mācības, tādējādi gūstot ieskatu laulības institūcijas civiltiesiskajos, psiholoģiskajos, sadzīves u.c. aspektos	
KOPĀ	14 144 247

Pārskats par Tieslietu ministrijas centrālā aparāta budžeta programmu izpildi 2017. gadā:

budžeta apakšprogramma 03.05.00 "Atlīdzība tiesu izpildītājiem par izpildu darbībām" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	145 528	145 553	145 211
1.1.	dotācijas	145 528	145 553	145 211
2.	Izdevumi kopā:	145 528	145 553	145 211
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	145 528	145 553	145 211
2.1.1.	kārtējie izdevumi	145 528	145 553	145 211

budžeta apakšprogramma 03.06.00 "Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	68 912	84 820	84 820
1.1.	dotācijas	68 912	84 820	84 820
2.	Izdevumi kopā:	68 912	84 820	84 820
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	68 912	84 820	84 820
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	68 912	84 820	84 820

budžeta apakšprogramma 04.02.00 "Ieslodzījumu vietu būvniecība" (euro):

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	628 846	11 218 185	11 217 102
1.1.	dotācijas	628 846	11 218 185	11 217 102
2.	Izdevumi kopā:	628 846	18 185	17 102
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	458 125	18 185	17 102
2.1.1.	kārtējie izdevumi	458 125	18 185	17 102
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	170 721		
	Finansiālā bilance		11 200 000	11 200 000
	Finansēšana		- 11 200 000	- 11 200 000

	Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā, neskaitot kopieguldījumu fondu akcijas, un ieguldījumi starptautisko organizāciju kapitālā		- 11 200 000	- 11 200 000
--	---	--	--------------	--------------

budžeta apakšprogramma 09.03.00 "Dotācija Latvijas Politiski represēto biedrībai" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	32 843	34 343	34 343
1.1.	dotācijas	32 843	34 343	34 343
2.	Izdevumi kopā:	32 843	34 343	34 343
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	32 843	34 343	34 343
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	32 843	34 343	34 343

budžeta apakšprogramma 09.04.00 "Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	54 833	55 505	54 290
1.1.	dotācijas	54 833	55 505	54 290
2.	Izdevumi kopā:	54 833	55 505	54 290
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	54 833	55 505	54 290
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	52 883	53 131	53 131
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	1 950	2 374	1 159

budžeta apakšprogramma 09.05.00 "Dotācija reliģiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	564 620	994 333	991 750
1.1.	dotācijas	564 620	994 333	991 750
2.	Izdevumi kopā:	564 620	994 333	991 750
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	564 620	994 333	991 750
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	564 620	989 333	986 750

2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	5 000	5 000
--------	---------------------------------	---	-------	-------

budžeta programma 48.00.00 "Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	283 409	125 104	101 667
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	283 409	125 104	101 667
2.	Izdevumi kopā:	296 421	125 104	49 225
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	296 421	125 104	49 225
2.1.1.	kārtējie izdevumi	296 421	125 104	49 225
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
	Finansiālā bilance	- 13 012		52 442
	Finansēšana	13 012	-	52 442
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	13 012	-	52 442

budžeta programma 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas veidošana" (euro):

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	6 092 178	6 637 277	6 615 887
1.1.	dotācijas	6 075 690	6 611 160	6 591 713
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	5 238	8 117	6 174
1.5.	valsts budžeta transferts	11 250	18 000	18 000
2.	Izdevumi kopā:	6 092 178	6 637 277	6 613 943
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 926 085	6 383 618	6 360 285
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 807 044	6 248 803	6 225 499
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	100	419	390
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	118 941	134 396	134 396
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	166 093	253 659	253 658

budžeta programma 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	355 522	785 750	752 334
1.1.	dotācijas	355 522	785 750	752 334
2.	Izdevumi kopā:	355 522	785 750	752 334
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	355 522	785 750	752 334
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	250 667	785 750	752 334
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	104 855	-	

budžeta aprogramma 63.20.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	19 535	58 200	23 797
1.1.	dotācijas	19 535	58 200	23 797
2.	Izdevumi kopā:	19 535	58 200	23 797
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	18 341	58 200	23 797
2.1.1.	kārtējie izdevumi	18 341	58 200	23 797
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	1 194		

budžeta apakšprogramma 70.09.00 "Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	21 105	55 511	34 440
1.5.	valsts budžeta transferts	21 105	55 511	34 440
2.	Izdevumi kopā:	21 105	55 511	34 440
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	21 105	55 511	34 440
2.1.1.	kārtējie izdevumi	21 105	55 511	34 440

budžeta apakšprogramma 71.06.00 "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā izmaiņām	ar faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	202 118	347 718	298 017
1.1.	dotācijas	202 118	347 718	298 017
2.	Izdevumi kopā:	202 118	347 718	298 017
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	202 118	347 718	298 017
2.1.1.	kārtējie izdevumi	202 118	347 718	298 017

budžeta apakšprogramma 70.10.00 "Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020) " (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	-	2 304	1 470
1.1.	dotācijas		2 304	119
1.2.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	7 644	1 351
2.	Izdevumi kopā:	-	9 948	594
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	9 948	594
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	9 948	594
	Finansiālā bilance			876
	Finansēšana			- 876
	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)			- 876

budžeta apakšprogramma 73.07.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2014-2020)" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	155 664	365 181	365 154
1.1.	dotācijas		79 688	79 661
1.2.	ārvalstu finanšu palīdzība	155 664	285 493	285 493
2.	Izdevumi kopā:	155 664	365 181	324 435
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	155 664	365 181	324 435
2.1.1.	kārtējie izdevumi	98 786	365 181	324 435
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	56 878	-	
	Finansiālā bilance			40 719
	Finansēšana			- 40 719

	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)			- 40 719
--	--	--	--	----------

Budžeta apakšprogrammas ietvaros 03.06.00 „**Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām**” izmaksāta zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām saskaņā ar likumu “Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu” un atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 27. aprīļa noteikumu Nr. 433 „Iesniegumu iesniegšanas un izskatīšanas, darba garantiju un sociālo garantiju atjaunošanas un zaudējumu atlīdzības izmaksas kārtība” 5. punktam EUR 84 820 apmērā.

Budžeta apakšprogrammas 04.02.00 "**Ieslodzījuma vietu būvniecība**" ietvaros apgūti līdzekļi EUR 17 102 apmērā. 2017. gada 17. februārī tika izsludināts iepirkums "Jauna cietuma kompleksa Alsungas ielā 29, Liepājā, būvniecība", kā rezultātā tika saņemti piedāvājumi no diviem pretendentiem. Ņemot vērā, ka būvnieku iesniegtie piedāvājumi jaunā Liepājas cietuma celtniecībai pārsniedza projektam pieejamo finansējumu, iepirkums pārtraukts un projekta īstenošanas termiņš atlikts.

Budžeta apakšprogrammas 09.03.00 "**Dotācija Latvijas Politiski represēto biedrībai**" ietvaros sniegts valsts atbalsts Latvijas politiski represēto apvienībai, lai nodrošinātu politiski represēto personu sociālās un mantiskās tiesības saskaņā ar likumā “Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” noteikto EUR 34 343 apmērā.

Budžeta apakšprogrammas 09.05.00 "**Dotācija reliģiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem**" ietvaros apgūti EUR 991 750, tai skaitā sniegts valsts atbalsts EUR 45 000 apmērā Sertificētu mediatoru padomei – saistībā ar sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" priekšlikumiem veikt preventīvas aktivitātes ģimeņu stabilitātes stiprināšanai un laulību šķiršanās skaita mazināšanai, EUR 20 000 apmērā Latvijas Politiski represēto Cēsu biedrības projekta "Sirdsapziņas ugunskrusts" pastāvīgās ekspozīcijas izvietojuma nodrošināšanai, ēkas jumta remontdarbu veikšanai, EUR 12 370 apmērā nodibinājuma "Komunistiskā terora upuru atbalsta un palīdzības fonda "Sibīrijas bērni"" projektu īstenošanai, EUR 1500 apmērā Rīgas politiski represēto biedrības darbības nodrošināšanai, EUR 9913 apmērā Foļvarkas vecticībnieku draudzes lūgšanas nama un zvanu torņa jumta renovācijai, EUR 20 000 apmērā Pildas svēto Pētera un Pāvila Romas katoļu draudzes baznīcas jumta remontam, EUR 38 550 apmērā Džūkstes evaņģēliski luteriskās baznīcas atjaunošanai un sienu būvniecībai, EUR 9881 apmērā Jēkabpils vecticībnieku draudzes Kristīšanas ēkas celtniecības pabeigšanai, EUR 72 500 apmērā Preiļu Vissvētās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu draudzes baznīcas sanitārā mezgla būvniecībai un teritorijas labiekārtošanai, EUR 500 000 apmērā Aglonas bazilikas īpašumā esošās Aglonas Dievmātes starptautiskā sanktuārija laukuma renovācijai, EUR 8000 apmērā Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcas zvanu uzstādīšanai, EUR 16 500 apmērā Jaunjelgavas evaņģēliski luteriskās baznīcas ēkas kapitālajam remontam, EUR 16 748 apmērā Rēzeknes Vissvētākās Dievmātes Piedzimšanas pareizticīgo baznīcas jumta seguma remontam, EUR 7500 apmērā Moskvīnas vecticībnieku baznīcas teritorijas labiekārtošanai, EUR 2200 apmērā Daugavpils Mārtiņa Lutera katedrāles torņa remontam, EUR 5961 apmērā Pēterupes evaņģēliski luteriskās baznīcas altārglezņas restaurācijai, EUR 1500 apmērā Jaunjelgavas Romas katoļu baznīcas ēkas remontam, EUR 10 209 apmērā Jaunbornes Romas katoļu baznīcas jumta atjaunošanai, EUR 14 201 apmērā Elnes Romas katoļu baznīcas jumta atjaunošanai, EUR 95 000 apmērā Krāslavas svētā Ludvīga Romas katoļu baznīcas fasādes remontam un krāsošanai, EUR 1500 apmērā Ēberģes evaņģēliski luteriskās baznīcas bojātās vietas tornī nostiprināšanai un remontam, EUR 2210 apmērā Daugavpils Svētā Pētera ķēdēs Romas katoļu baznīcas sakrālā elementa – obeliska strūklakas atjaunošanai, EUR 20 000 apmērā Vecpiebalgas baznīcas Dienvidu gala un torņa atjaunošanai vēsturiskā veidolā, EUR 2210 apmērā Daugavpils Jaunbūves pirmās vecticībnieku baznīcas grīdu

krāsošanai, EUR 2000 apmērā Daugavpils Niderkunu vecticībnieku draudzes baznīcai piederošās mācītājmājas iekšējiem remontdarbiem, EUR 2210 apmērā Daugavpils Svētā Nikolaja pareizticīgo baznīcas daļējai jumta seguma virs zvanu torņa un jumta virs baznīcas tīrīšanai un krāsošanai, EUR 2210 apmērā Daugavpils ebreju reliģiskajai draudzei sinagogas remontam, EUR 2210 apmērā videonovērošanas sistēmas uzstādīšanai pie Daugavpils Gajoka vecticībnieku baznīcas, EUR 2210 apmērā Daugavpils Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcas solu remontam un restaurācijai, EUR 1415 apmērā pandusa ierīkošanai pie Daugavpils Vecpilsētas vecticībnieku baznīcas, EUR 2200 apmērā Daugavpils Svētā Aleksandra Ņevska pareizticīgo baznīcas torņa un aizsargapmaļu remontam, EUR 2210 apmērā Daugavpils Svēto mocekļu Borisa un Gleba pareizticīgo katedrāles fasādes renovācijas darbiem, EUR 5000 apmērā Ogres novada domei Menģeles kapličas elektropieslēguma ierīkošanai, EUR 5000 apmērā Menģeles evaņģēliski luteriskajai draudzei Menģeles baznīcas zāles grīdas remontam, EUR 9726 apmērā Kurzemes rajona Politiski represēto klubam informācijas apkopošanas projekta "Atmiņas par vēsturi, tās ietekme mūsdienu sabiedrībā" realizēšanai, EUR 5000 apmērā Līvānu Visu Svēto pareizticīgo baznīcas remontam un inventāra iegādei, EUR 500 apmērā Kankaļu Romas katoļu baznīcas jumta nomaiņai, EUR 2203 apmērā Maļutkinas-Judovskas vecticībnieku baznīcas jumta remontam, EUR 3000 apmērā Jēkabpils Romas katoļu baznīcas ēku remontam, EUR 2210 apmērā divu metāla pandusu ierīkošanai pie Grīvas Svētās Jaunavas Marijas Romas katoļu baznīcas, EUR 9000 apmērā Jaunpils evaņģēliski luteriskajai draudzei Struteles baznīcas ēkas iekšējo sienu un durvju remontam.

Budžeta programmas 48.00.00 "**Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana**" ietvaros īstenoti divi projekti:

- 1) Latvijas Tieslietu ministrijas un Vācijas Starptautiskās tiesiskās palīdzības organizācijas sadarbības projekts "Ukrainas Augstākās tiesas institucionālās kapacitātes stiprināšana cilvēktiesību aizsardzības jomā nacionālā līmenī", kura ietvaros apgūti EUR 19 406;
- 2) Latvijas Tieslietu ministrijas un Vācijas Starptautiskās tiesiskās palīdzības organizācijas sadarbības projekts „Moldovas Republikas Nacionālā personas datu aizsardzības centra kapacitātes celšana”, kura ietvaros apgūti EUR 29 819.

Budžeta programmas 97.00.00 "**Nozares vadība un politikas plānošana**" ietvaros 2017. gadā kopā apgūti EUR 6 613 943, tajā skaitā:

- 1) EUR 4 559 850 apmērā nodrošināta atlīdzības izmaksa,
- 2) EUR 1 665 649 apmērā nodrošināti pārējie izdevumi – komandējumu, telpu nomas, informatīvo sistēmu, automašīnu uzturēšanas, kā arī biroja preču un citu administratīvās darbības nodrošināšanas izdevumi,
- 3) EUR 390 apmērā izmaksātas kompensācijas personām, pamatojoties uz Latvijas tiesu lēmumiem,
- 4) EUR 253 658 apmērā veiktas kapitālo preču iegādes – iegādāta jauna datortehnika (ar licencēm un operētājsistēmu), printeri, kopētājs, skeneris, datora signāla bezvadu pārraides iekārta, dokumentu skapis, apmeklētāju krēsli, konferenču galds, veikta *Microstrategy* licenču iegāde, veikts maksājums par *DocLogix* sistēmas. izveidi,
- 5) EUR 134 396 apmērā veiktas dalības iemaksas starptautiskajās organizācijās (EUR 1103 Pastāvīgajā arbitrāžas tiesā, EUR 120 643 Starptautiskajā krimināltiesā un EUR 12 650 Starptautiskajā privāttiesību unifikācijas institūtā).

Budžeta programmas 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" ietvaros:

- 1) EUR 351 926 apmērā pamatojoties uz Tieslietu ministrijas un Ģenerālprokuratūras pieņemtajiem lēmumiem un tiesu spriedumiem nodrošināta zaudējumu atlīdzības izmaksa nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām (2017. gada 12. jūnija Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 244; 2017. gada 3. jūlija Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 281; 2017. gada 27. septembra Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 412; 2017. gada 12. oktobra Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 434; 2017. gada 23. novembra Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 519; 2017. gada 30. novembra Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 530),
- 2) EUR 25 807 apmērā veikts pārskaitījums reliģiskajai organizācijai Romas katoļu baznīcas Rēzeknes-Aglonas diecēzei Aglonas bazilikas Kora skolai nepieciešamo mūzikas instrumentu iegādei, lai nodrošinātu Kora skolas audzēkņu dalību valsts nozīmes pasākumā – Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētku koncertā (2017. gada 28. jūlija Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 327),
- 3) EUR 374 601 apmērā veikts pārskaitījums reliģiskajai organizācijai Romas katoļu baznīcas Rēzeknes-Aglonas diecēzei, lai renovētu svētceļnieku komunikācijas centra ēku A. Broka ielā 8a, Aglonā (2017. gada 30. oktobra Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 478).

Tieslietu ministrijai nav aizdevumu un Tieslietu ministrija 2017. gadā nav saņēmusi ne dāvinājumus, ne ziedojumus.

Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamentā 2017. gadā ir saņemti 2009 iesniegumi no fiziskām un juridiskām personām civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecināšanai, t.sk. 1181 iesniegums ar Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta starpniecību un no to valstu, ar kurām Latvijai ir noslēgts līgums par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, Tieslietu ministrijām. Atbildot uz iesniegumiem ir izsniegtas 478 civilstāvokļa aktu reģistrācijas apliecības un 1648 civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecināšanas izziņas, t.sk. 241 izziņa, kas parakstīta ar drošu elektronisko parakstu. Pavisam 2017. gadā par izziņu izsniegšanu no Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta arhīva ir iekasēti 2645 EUR.

2.2. Pētījumi un to rezultāti

Pārskata periodā tika veikts pētījums "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība". Pētījuma veikšanai izlietoti 14 338,50 EUR (ar PVN).

Pētījuma mērķis ir analizēt Latvijas Republikas mantojuma tiesību regulējumu – tā aktualitāti un atbilstību mūsdienu civiltiesību attīstības tendencēm, identificējot tiesiskā regulējuma problēmjaudājumus un piedāvājot problēmu risinājuma variantus.

Pētījumā tika definētas modernās mantošanas un civiltiesību attīstības tendences un formulēti priekšlikumi tādā veidā, lai nodrošinātu Latvijas Republikas Satversmē un citos starptautiskajos cilvēktiesību aizsardzības dokumentos ietvertās cilvēktiesību garantijas un privātpersonu tiesības.

Pētījumā sniegti priekšlikumi par nepieciešamajām izmaiņām, pamatojot priekšlikumu izstrādes nepieciešamību – raksturota problēma, kuras risināšanai priekšlikums izstrādāts, pamatotas spēkā esošā tiesiskā regulējuma nepilnības, un sniegts skaidrojums, kā priekšlikums risinās pastāvošās problēmas.

Pētījuma rezultāti tiks izmantoti, lai sagatavotu attīstības plānošanas dokumentu mantojuma tiesību politikas jomā, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā izstrādātu attiecīgus grozījumus mantojuma tiesību regulējumā.

2.3. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu sasniegtie rezultāti un līdzekļu izlietojums

Budžeta apakšprogramma 62.20.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)"

Projekts: "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijas kā atbildīgās iestādes darbības nodrošināšanai" (Nr. 11.1.1.0/15/TP/013)

Finansējuma avots: 85% ERAF un 15% valsts budžeta finansējums. Kopējās plānotās projekta izmaksas ir EUR 490 000,00, no kā ERAF līdzfinansējums ir EUR 416 500,00 un nacionālais līdzfinansējums ir EUR 73 500,00.

2015. gada 28. decembrī Tieslietu ministrija un Centrālā finanšu un līgumu aģentūra noslēdza vienošanos par projekta īstenošanu. Projekta mērķis ir Tieslietu ministrijas kapacitātes palielināšana, lai īstenotu atbildīgās iestādes pienākumu veikšanu ES struktūrfondu un KF 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros – ES fondu plānošanu, ieviešanu, uzraudzību. Projekta rezultātā plānots, ka Tieslietu ministrijai kā atbildīgajai iestādei būs nodrošināts tehniskais atbalsts projekta īstenošanas personāla atalgošanai kopumā septiņu slodžu apmērā, būs nodrošināta ES fondu plānošana un uzraudzība un ES fondu īstenošanā iesaistītais ministrijas personāls būs piedalījies kapacitātes paaugstināšanas pasākumos. Tieslietu ministrijas kā atbildīgās iestādes pārraudzībā ir trīs specifiskā atbalsta mērķi: 3.4.1. specifiskā atbalsta mērķis "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai" (turpmāk – 3.4.1. SAM), 9.1.2. specifiskā atbalsta mērķis "Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" (turpmāk – 9.1.2. SAM) un 9.1.3. specifiskā atbalsta mērķis "Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti" (turpmāk – 9.1.3. SAM).

Projekta finansējums 2017. gadā: 170 715 EUR

Izlietotais finansējums: 140 379 EUR

2017. gadā sasniegtais:

- nodrošināta Tieslietu ministrijas pārstāvju dalība ES struktūrfondu un KF 2014.-2020. gada plānošanas perioda Pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju prioritārā virziena apakškomitejā, Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamības, e-pārvaldes un pakalpojumu prioritārā virziena apakškomitejā, Mazo un vidējo komersantu konkurētspējas prioritārā virziena apakškomitejā, Pārejas uz ekonomiku, kura rada mazas oglekļa emisijas visās nozarēs, prioritārā virziena apakškomitejā, Vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitātes prioritārā virziena apakškomitejā, Ilgtspējīgas transporta sistēmas prioritārā virziena apakškomitejā, Nodarbinātības, darbaspēka mobilitātes, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas prioritārā virziena apakškomitejā, Izglītības, prasmju un mūžizglītības prioritārā virziena apakškomitejā (turpmāk kopā – apakškomitejas);
- nodrošināta Tieslietu ministrijas pārstāvju dalība ES struktūrfondu un KF 2014.-2020. gada plānošanas perioda Uzraudzības komitejā (turpmāk – Uzraudzības komiteja);
- MK 2017. gada 3. janvāra sēdē tika izskatīti un apstiprināti sagatavotie grozījumi 2015. gada 8. decembra MK noteikumiem Nr. 704 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.4.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai" īstenošanas noteikumi";
- Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra sēdē tika izskatīti un apstiprināti grozījumi Tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānā 2015.–2020. gadam";
- 2017. gada 20. jūnijā MK sēdē tika izskatīti un apstiprināti sagatavotie MK noteikumu Nr. 299 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.2. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" īstenošanas noteikumi" grozījumi (turpmāk – MK noteikumu Nr. 299 grozījumi);

- 2017. gada 30. novembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināti jauni sagatavotie MK noteikumu Nr. 299 grozījumi, kā arī grozījumi 2016. gada 26. aprīļa MK noteikumos Nr. 264 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.3. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti" īstenošanas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumu Nr. 264 grozījumi). Šos grozījumus plānots izskatīt un apstiprināt Ministru kabinetā 2018. gadā;
- 2017. gada 8. maijā Ministru prezidentam nosūtīts informatīvais ziņojums "Pārskats par ieslodzīto resocializācijas pamatnostādņu 2015.-2020. gadam un ieslodzīto resocializācijas pamatnostādņu 2015.-2020. gadam īstenošanas plāna ieviešanas rezultātiem", tai skaitā ietverot informāciju par darbībām, kas uzsāktas un plānotas SAM 9.1.2. un 9.1.3. ietvaros īstenojamajos projektos;
- 2017. gada 2. martā ar Tieslietu ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa Preventīvās uzraudzības sevišķi bīstamiem likumpārkāpējiem ieviešanai. Šī darba grupa izstrādā normatīvo aktu grozījumus atbilstoši Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumā CM/Rec(2014)3 dalībvalstīm par bīstamiem likumpārkāpējiem noteiktajam. Normatīvo aktu projektu izstrāde radīs priekšnoteikumus ESF darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" SAM 9.1.2. projekta "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū" ietvertās darbības "Jaunu atbalsta metožu īstenošana bijušajiem ieslodzītajiem" apakšdarbības "Sertificētas atbalsta/kontroles programmas īstenošana" īstenošanai;
- 2017. gada 5. decembrī ar Tieslietu ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa, kas paredz izveidot resocializācijas programmu licencēšanas sistēmu. Šīs sistēmas izveide saistīta ar ESF darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" SAM 9.1.3. projekta "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" darbības "Resocializācijas programmu pilnveidošana" īstenošanu;
- nodrošināta 3.4.1. SAM, 9.1.2. SAM un 9.1.3. SAM īstenošanas uzraudzība;
- kopumā 14 ministrijas ES fondu īstenošanā iesaistītie nodarbinātie piedalījušies 14 dažādos kapacitātes celšanas pasākumos (mācības/semināri/konferences).

2018. gadā plānots:

- izskatīšanai MK iesniegt grozījumus MK noteikumos Nr. 264 un MK noteikumos Nr. 299;
- atbilstoši grozījumiem SAM 9.1.2. un SAM 9.1.3. ietvaros īstenojamajos projektos veikt grozījumus ar Ministru kabineta 2015. gada 24. septembra rīkojumu Nr. 581 apstiprinātajā ieslodzīto resocializācijas pamatnostādņu 2015.-2020. gadam īstenošanas plānā;
- izstrādāt un saskaņošanai iesniegt grozījumus 2015. gada 8. decembra MK noteikumos Nr. 704 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.4.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai" īstenošanas noteikumi";
- turpināt nodrošināt Tieslietu ministrijas pārstāvju dalību Uzraudzības komitejā un apakškomitejās.
- nodrošināt 3.4.1. SAM, 9.1.2. SAM un 9.1.3. SAM īstenošanas uzraudzību;
- nodrošināt ES fondu īstenošanā iesaistīto ministrijas nodarbināto dalību kapacitātes celšanas pasākumos.

Budžeta apakšprogramma 63.20.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)"

Projekts: "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai kā atbildīgajai iestādei informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanā" (Nr. 10.1.2.0/15/TP/008)

Finansējuma avots: 85% ESF un 15% valsts budžeta finansējums. Kopējās plānotās projekta izmaksas ir EUR 185 834,00, no tā ESF līdzfinansējums ir EUR 157 958,90 un nacionālais līdzfinansējums ir EUR 27 875,10.

2015. gada 28. decembrī Tieslietu ministrija un Centrālā finanšu un līgumu aģentūra noslēdza vienošanos par projekta īstenošanu. Projekta mērķis ir Tieslietu ministrijas kapacitātes palielināšana, lai īstenotu atbildīgās iestādes pienākumu veikšanu – ES fondu publicitātes nodrošināšanu. Saskaņā ar ES

struktūrfondu un KF 2014.-2020. gada plānošanas perioda komunikācijas stratēģiju 2015.-2023. gadam Tieslietu ministrijai kā atbildīgās iestādes galvenās darbības projekta ietvaros būs komunikācijas stratēģijas izstrāde, komunikācijas plānu sagatavošana, tīmekļa vietnes sadaļas par ES fondiem izstrāde un aktualizēšana, informatīvie pasākumi medijiem, videomateriālu sagatavošana, informatīvo bukletu izstrāde un izplatīšana, informatīvo biļetenu sagatavošana un izplatīšana.

Projekta darbības tiek īstenotas saskaņā ar ES struktūrfondu un KF 2014.-2020. gada plānošanas perioda komunikācijas stratēģiju 2015.-2023. gadam, ievērojot minētajā stratēģijā noteiktos komunikācijas principus. Visas projektā plānotās darbības ir iekļautas vadošās iestādes apstiprinātajā ES fondu darbības programmas ikgadējā komunikācijas plānā.

Projekta rezultātā plānots, ka Tieslietu ministrijai kā atbildīgajai iestādei būs nodrošināts tehniskais atbalsts projekta īstenošanas personāla atalgošanai kopumā vienas slodzes apmērā, kā arī tiks nodrošināta ES fondu publicitāte.

Projekta finansējums 2017. gadā: 58 200 EUR

Izlietotais finansējums: 23 797 EUR

2017. gadā sasniegtais:

- izstrādāta komunikācijas stratēģija Tieslietu ministrijai kā ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda atbildīgajai iestādei par tās pārraudzībā esošajiem SAM 3.4.1., SAM 9.1.2. un SAM 9.1.3. projektiem;
- sagatavota infografika "Tiesu sistēmas ieguvumi no projekta "Justīcija attīstībai"";
- sagatavotas divas ziņu lapas "Justīcija attīstībai" iekšējām mērķauditorijām un trīs ziņu lapas "Mēs strādājam drošākai sabiedrībai" iekšējām mērķauditorijām;
- 2017. gada 14. decembrī notika informatīvs pasākums par Tiesu administrācijas ESF līdzfinansētā projekta "Justīcija attīstībai" aktualitātēm;
- Tieslietu ministrijas mājaslapā nodrošināta aktuālā informācija par Tieslietu ministrijas atbildībā esošo SAM aktualitātēm un Tieslietu ministrijas īstenotajiem tehniskās palīdzības projektiem;
- sagatavots un Finanšu ministrijā kā vadošajā iestādē iesniegts komunikācijas plāns par Tieslietu ministrijas plānotajiem Eiropas Savienības fondu komunikācijas pasākumiem 2018. gadā.

2018. gadā plānotais:

- tiks sarīkoti vismaz 20 informatīvie publicitātes pasākumi;
- plānots sagatavot vismaz divas infografikas;
- tiks sagatavoti četri informatīvie bukleti;
- Tieslietu ministrijas mājaslapā tiks nodrošināta aktuālā informācija par Eiropas Savienības fondu ieguldījumu tieslietu sistēmā;
- tiks sagatavotas ziņu lapas "Justīcija attīstībai" un "Mēs strādājam drošākai sabiedrībai" iekšējām mērķauditorijām ar aktuālāko informāciju par projektos sasniegto;
- paredzēts sākt projektā plānoto informatīvo bukletu un videomateriālu izstrādi;
- tiks sagatavots un Finanšu ministrijā kā vadošajā iestādē iesniegts komunikācijas plāns par Tieslietu ministrijas plānotajiem Eiropas Savienības fondu komunikācijas pasākumiem 2019. gadā.

Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2014. gada perioda programmas LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" projektu ieviešana 2017. gadā

Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2014. gada perioda programma LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma"

Budžeta apakšprogramma 71.06.00. "Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti"

Programma: LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma".

Programmas mērķis: Uzlabot korekcijas dienestu sistēmu saskaņā ar starptautiskām cilvēktiesību prasībām, mazinot sociālekonomiskās atšķirības starp donorvalsti un saņēmējvalsti, un stiprināt divpusējo sadarbību.

Finansējuma avots: Norvēģijas finanšu instruments (85%) un valsts budžets (15%).

Programmas finansējums: programmas vadībai paredzētais finansējums kopā – 946 762 EUR (Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums – 85%, valsts budžeta līdzfinansējums – 15%). Apgūtais finansējums 2017. gadā – 298 017 EUR.

Norvēģijas finanšu instrumenta (turpmāk – NFI) 2009.–2014. gada perioda programmas LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" (turpmāk – programma) ietvaros īstenotie rezultāti: mazinātas problēmas saistībā ar pieaugošo ieslodzīto skaitu un pārbīvētajām ieslodzījuma vietām; palielināta ieslodzījuma alternatīvu izmantošana; pastiprināta uzmanība mazāk aizsargātajām grupām ieslodzījuma vietās; ieslodzīto un ieslodzījuma vietu darbinieku kompetenču pilnveidošana.

Tieslietu ministrija (turpmāk – TM) kā programmas apsaimniekotājs (turpmāk – programmas apsaimniekotājs) veica regulārus ar programmas ieviešanu saistītos darbus, tostarp 2017. gadā īstenojot arī jaunas aktivitātes:

- Valsts kasei kā sertifikācijas iestādei noteiktajos termiņos tika sagatavoti un iesniegti 3 (trīs) programmas finanšu pārskati, tostarp programmas noslēguma pārskats;
- izskatīti 2 (divi) projektu īstenošanas un 5 (pieci) starpposma pārskati un sagatavoti programmas apsaimniekotāja lēmumi par finanšu attiecināmību;
- Finanšu ministrijai kā vadošajai iestādei noteiktajos termiņos sagatavotas un iesniegtas programmas atskaites par finanšu izlietojumu;
- Finanšu ministrijai kā revīzijas iestādei sniegts atbalsts auditu ietvaros un auditu ieteikumu ieviešanai projektu ietvaros;
- organizēti un apmeklēti divpusējās sadarbības pasākumi (Olaines cietuma Atkarīgo centra (turpmāk – Olaines AC) darbinieku apmācības Norvēģijā, divpusējās sadarbības vizītes Norvēģijā, TM rīkotais Valsts probācijas dienesta (turpmāk – VPD) bilaterālais seminārs "Elektroniskās uzraudzības ieviešana Latvijā: izaicinājumi un risinājumi", dalība konferencē "Par dinamisko drošību ieslodzījuma vietās un nevalstisko organizāciju līdzdalību korekcijas dienestu darbā" Tatržanskā Bukovinā, Polijā, VPD kā projekta īstenošanas pieredzes apmaiņas vizīte Norvēģijā);
- 2017. gada aprīlī veiktas pārbaudes VPD projekta LV08/1 "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)" īstenošanas vietā kopā ar IT ekspertu, pārbaudot 3 (trīs) projekta ietvaros ieviesto sistēmu darbību un pilnveidi, savukārt ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – IeVP) projekta LV08/2 "Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" (turpmāk – projekts LV08/2) pārbaudē īstenošanas vietā tika pārbaudīti projekta pamatojošie dokumenti un to uzglabāšana, par projekta līdzekļiem iegādātais aprīkojums un inventārs, publicitātes prasību izpilde, sadarbība ar projekta partneriem. 2017. gada aprīlī un maijā 21 projekta LV08/3 "Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu standartu uzlabošana, t.sk., aktivitātes infrastruktūras uzlabošanai; līdzšinējās prakses administratīvajai aizturēšanai samazināšana/likvidēšana; prakses maiņa, atgriežot apcietinājumā esošos ieslodzītos turpmākai izmeklēšanai; atbilstošu apmācību nodrošināšana darbiniekiem, kas strādā īslaicīgās aizturēšanas vietās"

(turpmāk – projekts LV08/3) īstenošanas vietā tika veikta pārbaude kopā ar būvniecības speciālistu, pārbaudot veiktos būvniecības darbus un iegādātos pamatlīdzekļus, atbilstoši projekta LV08/3 ietvaros sniegtajiem grāmatvedības sistēmas datiem;

- 2017. gada decembrī īstenošanās vietās VPD un leVP telpās Dzirnavu ielā 91 un Stabu ielā 89, Rīgā, veiktas projekta LV08/1 un projekta LV08/2 noslēguma nosacījumu pārbaudes. Programmas apsaimniekotājs noslēguma nosacījumu pārbaudes ietvaros pārliecinājās par projekta LV08/1 un projekta LV08/2 noslēguma nosacījumu izpildi, pārbaudes rezultātus vērtējot pozitīvi. Projekta LV08/3 noslēguma nosacījumu pārbaude projekta īstenošanas vietā netika veikta, jo Iekšlietu ministrija kā programmas apsaimniekotāja nacionālais partneris iesniedza Valsts policijas (turpmāk – VP) kā projekta LV08/3 īstenošanas apliecinājumu par noslēguma nosacījumu izpildi;
- laikā no 2017. gada oktobra līdz decembrim veikts NFI programmas izvērtējums, nolīgšot atbilstošu pakalpojuma sniedzēju;

Laikā no 2017. gada 23. janvāra līdz 25. janvārim norisinājās Olaines AC darbinieku 2. (otrās) un 3. (trešās) mācību grupas apmācības Norvēģijā, kas tika īstenotas projekta LV08/2 ietvaros. Apmācības organizēja leVP, savukārt programmas apsaimniekotājs sedza ceļa, apdrošināšanas un uzturēšanās izdevumus 38 leVP pārstāvjiem. Apmācībās tika pārrunāti dažādi jautājumi, kas saistīti ar darbu ar atkarīgām personām. Saskaņā ar donoralsts (Norvēģijas) programmas partnera, Norvēģijas korekcijas dienestu direktorāta, norādīto – šādas apmācības ir būtisks nosacījums kvalitatīvai programmas izpildei.

Laikā no 2017. gada 21. februāra līdz 24. februārim notika divpusējās sadarbības vizīte Norvēģijā, Lillestromā, ar mērķi plānot 2017. gada divpusējās sadarbības aktivitātes, vienoties par programmas noslēguma konferences formātu un norises laiku, apmeklēt Norvēģijas ieslodzījuma vietas un tikties ar nozares profesionāļiem. Vizītē piedalījās pārstāvji no Tieslietu ministrijas, ieslodzījuma vietu pārvaldes un Olaines cietuma, kā arī donoralsts programmas partnera pārstāvji.

Laikā no 2017. gada 28. marta līdz 29. martam programmas apsaimniekotājs rīkoja VPD projekta LV08/1 divpusējās sadarbības semināru Nr. 1 "Elektroniskās uzraudzības ieviešana Latvijā: izaicinājumi un risinājumi". Seminārā piedalījās 4 (četri) pārstāvji no Norvēģijas probācijas sistēmas, tostarp no Oslo probācijas dienesta, un pārstāvji no VPD un TM. Semināra mērķis – iepazīstināt ar elektroniskās uzraudzības ieviešanas tendencēm Latvijā, pārrunāt Norvēģijas probācijas sistēmas pieredzi šajā jautājumā un diskutēt par turpmāko elektroniskās uzraudzības regulējumu likumdošanā.

Laikā no 2017. gada 5. aprīļa līdz 7. aprīlim Bergenā, Norvēģijā, notika pēdējā Sadarbības komitejas (turpmāk – SK) sanāksme programmā, kurā piedalījās pārstāvji no Tieslietu, Finanšu, Iekšlietu ministrijām, kā arī programmas projektu īstenošanu pārstāvji – leVP, VPD un VP. Norvēģijas pusi pārstāvēja Norvēģijas Korekcijas dienestu direktorāta amatpersonas. Projektu īstenošana iepazīstināja SK locekļus un klātesošos ar projektu LV08/1, LV08/2 un LV08/3 virzību un sasniegtajiem rezultātiem. Projekta LV08/1 īstenošana informēja SK locekļus, ka projekta LV08/1 īstenošana tuvojas noslēgumam un ir pabeigta inovatīvā Probācijas lietu un uzskaites sistēmas (turpmāk – PLUS) izstrāde, sniedza klātesošajiem ieskatu arī projekta LV08/1 un LV08/2 noslēguma konferences "Četras rehabilitācijas: Virzoties uz starpdisciplināra darba modeli" norisē. Projekta LV08/2 īstenošana informēja, ka darbs Olaines AC ir uzsākts, un Olaines AC uzņemti pirmie klienti. Papildus Olaines AC klientiem tika organizētas arī dažādas apmācības un semināri. Olaines AC darbinieku 2. (otrā) un 3. (trešā) grupa ir pabeigusi mācības. Savukārt projekta LV08/3 īstenošana informēja, ka projekts LV08/3 ir noslēdzies 2016. gada 31. augustā, un joprojām tiek gatavota projekta LV08/3 noslēguma dokumentācija. VP iepazīstināja ar rezultātiem, kas radušies projekta LV08/3 īstenošanas laikā. Donoralsts programmas partneri atzinīgi novērtēja sasniegto un atzīmēja, ka kopš pagājušās SK sanāksmes projektos LV08/1 un LV08/2 ir sasniegti vērtīgi rezultāti, savukārt projekts LV08/3 ir noslēdzies.

Laikā no 2017. gada 9. maija līdz 12. maijam TM Projektu departamenta un leVP pārstāvji piedalījās Polijas NFI 2009.–2014. gada perioda programmas PL17 "Korekcijas dienestu, tostarp ar brīvības atņemšanu

nesaistītu sankciju, uzlabošana" apsaimniekotāja organizētajā konferencē "Par dinamisko drošību ieslodzījuma vietās un nevalstisko organizāciju līdzdalību korekcijas dienestu darbībā" Bukovinā Tatržanskā, Polijā. Programmas apsaimniekotāja un leVP pārstāvji piedalījās konferencē, nostiprinot zināšanas par dinamisko drošību un nevalstisko organizāciju līdzdalību korekcijas dienestu ikdienas darbā. Tāpat pārstāvjiem bija iespēja iepazīties un diskutēt ar Lietuvas korekcijas dienestu un programmas apsaimniekotāja pārstāvjiem, kā arī pārrunāt ar Polijas, Lietuvas un Norvēģijas pārstāvjiem savstarpējās sadarbības iespējas.

Laikā no 2017. gada 19. jūnija līdz 21. jūnijam notika VPD projekta LV08/1 īstenotāja pārstāvju pieredzes apmaiņas vizīte Oslo, Norvēģijā. Vizītes mērķis – stiprināt divpusējo sadarbību starp Norvēģijas un Latvijas probācijas dienestiem, turpinot veiksmīgi uzsāktu sadarbību. Vizītes ietvaros VPD pārstāvji piedalījās pieredzes apmaiņas seminārā Oslo probācijas dienestā, diskutējot par elektroniskās uzraudzības klientu lietu vadību, kā arī apmeklēja klientu atkarību ārstniecības centru Oslo.

Laikā no 2017. gada 30. jūnija līdz 1. jūlijam Finanšu ministrija kā programmas vadošā iestāde rīkoja NFI programmu noslēguma pasākumu sarunu festivāla "Lampa" ietvaros Cēsis, Cēsu pils parkā, "Iespēju teltī", informējot festivāla apmeklētājus par programmu ietvaros sasniegtajiem rezultātiem. Lai gan kopumā dalību sarunu festivālā "Lampa" organizēja Finanšu ministrija, arī TM kā programmas apsaimniekotājs iesaistījās aktivitāšu rīkošanā, tostarp sedzot leVP un VPD dalības izmaksas un izmantojot skatuves "DOTS" piedāvātās iespējas diskusijas "Kriminālsoda izpilde Latvijā – atbībai vai taisnīgumam?" nodrošināšanai. Diskusiju ar nozares profesionāļiem un brīvprātīgajiem, kuri dažādos veidos ir iesaistījušies VPD un leVP iniciatīvās, vadīja žurnālists Aidis Tomsons.

Diskusija tika pārraidīta tiešraidē, un ieraksts pieejams LMT straume mājaslapā: <http://straume.lmt.lv/lv/konferences/konferences/kriminalsoda-izpilde/1001585>

Laikā no 2017. gada 22. oktobra līdz 24. oktobrim Olaines AC tika organizēta Oslo cietuma pārstāvju pēcuzraudzības (*follow up*) vizīte, kuras laikā Oslo cietuma pārstāvji ar Olaines AC darbiniekiem pārrunāja jautājumus par Olaines AC darbību, tajā īstenoto resocializācijas programmu ieviešanas gaitu, diskutēja par izaicinājumiem un risināja radušos problēmjautājumus.

Savukārt 2017. gada 7. novembrī Olaines AC apmeklēja Oslo probācijas dienesta pārstāvji, lai kopā ar leVP, VPD un Olaines AC darbiniekiem pārrunātu resocializācijas programmu ieviešanu ieslodzījuma vietās un elektroniskās uzraudzības piemērošanu dažādām mērķgrupām.

Laikā no 2017. gada 25. oktobra līdz 27. oktobrim tika organizēta NFI programmas noslēguma konference Daugavpilī, kas pulcēja NFI programmas īstenošanā piecu gadu periodā iesaistītos. Pasākuma piedalījās tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs un Norvēģijas karalistes vēstniecības Latvijā pārstāvji. 2017. gada nogale bija noslēgums visam NFI 2009.–2014. gada periodam, tādēļ NFI programmas apsaimniekotājs piedalījās arī korekcijas dienestu noslēguma konferencēs Lietuvā, Polijā un Bulgārijā.

Kopumā 2017. gads NFI 2009.–2014. gada perioda ietvaros bija iepriekš noteikto projektu īstenošanas kulminācijas gads, kad vairums darbu tika noslēgti, tika veiktas nozīmīgas izmaiņas krimināltiesību politikā Latvijā. Varējām secināt, ka elektroniskās uzraudzības sistēmas ieviešana Latvijā bijis pareizs lēmums, un šis process būs ilgtspējīgs ar tendenci ieviest to jaunām mērķgrupām, tādā veidā atslogojot ieslodzījuma vietas un ļaujot vieglāk notiesātajam integrēties sabiedrībā. Savukārt jaunatklātā AC darbība Olaines cietuma teritorijā sniegusi apstiprinājumu tam, ka ieslodzījuma vietas var strādāt citādi kā līdz šim. Ieslodzījuma vietā ir iespējams nodrošināt cilvēktiesības, pozitīvu komunikāciju ieslodzīto vidū un starp darbiniekiem, tādejādi veidojot drošu vidi, dinamisku un sakārtotu ieslodzītā ikdienas ritmu, lai atbrīvotos no atkarības un iekļautos sabiedrībā pēc iznākšanas no ieslodzījuma vietas.

Sekmīgas ieviešanas riski: ņemot vērā programmas sarežģītību un izaicinājumus tās īstenošanas laikā, tostarp plānoto būvniecības procesu projekta LV08/2 ietvaros, donorvalsts programmas partneris jau sākotnēji programmas apstiprināšanas procesā 3 (trīs) iepriekš noteikto programmas projektu LV08/1, LV08/2 un LV08/3 īstenošanai piešķīra augsta riska pakāpi. Attiecīgi visā projektu īstenošanas periodā šis risku novērtējums tika saglabāts. Līdz ar to Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde un Valsts kase kā sertifikācijas iestāde regulāri veica

auditus un pārbaudes gan par programmas kvalitātes vadības sistēmu, gan finansējuma izlietojumu. Rezultātā programmas ietvaros piemērota finanšu korekcija aptuveni 0,3% apmērā, kas vērtējama kā zema. Ņemot vērā minēto, programmas ieviešanas riska pakāpe vērtējama kā vidēja.

2018. gadā programmas ietvaros plānots:

1) saskaņā ar 2017. gada 14. decembrī starp Latvijas Finanšu ministrijas un Norvēģijas Ārlietu ministrijas pārstāvjiem parakstīto Sadarbības memorandu par NFI 2014.-2021. gada perioda ieviešanu uzsākt darbu pie programmas "Korekcijas dienesti" un leVP iepriekš noteiktā projekta "Mācību centra infrastruktūras un apmācībai paredzēta ieslodzījuma vietas paraugkorpusa izveide Olaines cietuma teritorijā" īstenošanas; 2) organizēt NFI 2014.-2021. gada perioda (turpmāk – periods) programmas "Korekcijas dienesti" sanāksmes:

- 3 (trīs) Sadarbības komitejas sanāksmes saņēmējvalstī un donorvalstī, uzaicinot tajās piedalīties donorvalsts programmas partnera, projekta īstenoāja, Finanšu instrumenta biroja, Finanšu ministrijas, Eiropas Padomes un programmas apsaimniekotāja pārstāvjus, lai izskatītu aktuālos jautājumus par programmas koncepcijas (*Concept Note*) izveidi, budžetu un plānotajām aktivitātēm;
- *Kick-off* sanākumi (*Kick-off meeting*), uzaicinot tajā piedalīties donorvalsts programmas partnera, Finanšu instrumenta biroja, Finanšu ministrijas, Eiropas Padomes un programmas apsaimniekotāja pārstāvjus, lai izskatītu jautājumus par programmas koncepcijas sagatavošanu, plānotā projekta mērķiem, projekta partneriem un to ieguldījumu;
- iesaistīto pušu sanākumi (*Stake holder meeting*) un stratēģijas sanākumi (*Strategy meeting*), lai ciešā sadarbībā ar visām programmas ieviešanā iesaistītajām pusēm (publiskā sektora, privātā sektora, pilsoniskās sabiedrības, pētniecības un akadēmiskās vides, kā arī starptautisko organizāciju pārstāvjiem), izstrādātu programmas koncepciju, uzklusot ieinteresēto pušu viedokļus un ieteikumus;
- programmas koncepcijas saskaņošanas sanākumi, lai sagatavotu programmas koncepciju un iesniegtu apstiprināšanai Ministru kabinetā, Norvēģijas finanšu instrumenta birojā un Norvēģijas Ārlietu ministrijā;

3) piedalīties starptautiskā seminārā Lodingenā, Norvēģijā, lai pārrunātu praktiskus jautājumus par NFI 2014.-2021. gada perioda programmas "Korekcijas dienesti" ieviešanu, turpmāko starptautisko sadarbību starp korekcijas dienestiem Latvijā, Norvēģijā un citās valstīs, kurās tiek īstenots NFI;

4) organizēt programmas divpusējās sadarbības ietvaros divas pieredzes apmaiņas vizītes Rīgā un Olainē 2018. gada jūnijā.

Norvēģijas finanšu instrumenta programmas LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" projekts LV08/1 "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)" un tā ietvaros sasniegtais 2017. gadā

Projekta mērķis: palielināt ieslodzījuma alternatīvu izmantošanu, pilnveidot ieslodzīto un ieslodzījuma vietu darbinieku kompetences, veicinātsadarbību starp institūcijām saņēmējvalstī un donorvalstī.

Projekta specifiskais mērķis: alternatīvu brīvības atņemšanai veicināšana un resocializācijas efektivitātes uzlabošana, lai samazinātu ieslodzīto personu skaitu:

- ar brīvības atņemšanu notiesāto personu pirmstermiņa atbrīvošanas sistēmas reforma, radot jaunu alternatīvu – elektronisko uzraudzību, kas pieļautu ātrāku atbrīvošanu no brīvības atņemšanas soda izciešanas;
- esošās resocializācijas sistēmas pilnveidošana, paaugstinot probācijas darba kvalitāti.

Projekta ilgums: no 2013. gada 3. jūnija līdz 2017. gada 30. aprīlim.

Projekta finansējums: 2 733 519 EUR (Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums – 85%, valsts budžeta līdzfinansējums – 15%). Apgūtais finansējums 2017. gadā ir 345 106 EUR.

1. Organizēta projekta LV08/1 Vadības komitejas 12. sēde.
2. 2017. gada 26. aprīlī apstiprināti projekta LV08/1 budžeta grozījumi Nr. 13, izsakot projekta LV08/1 dokumentāciju (laika grafiku, izdevumu tāmi, projekta LV08/2 budžetu un publicitātes plānu) aktuālā redakcijā.
3. Sagatavoti projekta LV08/1 starpposma finanšu pārskati Nr. 12 un Nr. 13, projekta īstenošanas pārskats Nr. 12, un projekta noslēguma pārskats un citas atskaites.
4. Nodrošināta projekta LV08/1 administratīvā vadība: grāmatvedība, pamatlīdzekļi, inventarizācija, līgumu izpildes kontrole, projekta grozījumu priekšlikumu izstrāde, atskaites par projekta īstenošanu, personālvadība, t.sk. darba tiesisko attiecību izbeigšana ar projekta personālu, telpu īre, komunālie pakalpojumi, komunikāciju pakalpojumi, mobilie sakari, kancelejas preces, saimniecības preces u.tml.
5. Nodrošināta VPD nodarbināto dalība starptautiskajās konferencēs, semināros un sanāksmēs, tostarp īstenotas mācību un pieredzes apmaiņas vizītes uz Lietuvu, Īriju, Nīderlandi.
6. Sniegta nepieciešamā informācija, skaidrojumi un cita veida atbalsts Valsts kontroles īstenojamajai revīzijai projekta LV08/1 ietvaros.
7. Turpināta VPD Elektroniskās uzraudzības centra aprikošana un elektroniskās uzraudzības īstenošana, tostarp pilnveidojot elektroniskās uzraudzības sistēmas programmatūru.
8. Pilnveidota e–mācību platforma MOODLE.
9. Noslēdzies darbs pie PLUS pilnveidošanas, nodotot sistēmu ekspluatācijā un apmācot darbiniekus darbam sistēmas lietošanā organizēti 3 (trīs) semināri). Veikts PLUS sistēmas informācijas drošības pārvaldības novērtēšanas un veikspējas testēšanas pēcaudits.
10. Veiktas konsultācijas ar Norvēģijas sadarbības partneriem divpusējo sadarbības aktivitāšu ietvaros par elektroniskās uzraudzības ieviešanu, normatīvo regulējumu un elektroniskās uzraudzības mērķauditorijas paplašināšanas iespējām.
11. Turpināts darbs pie pētījumu par probācijas programmu efektivitāti un probācijas klientu recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtēšanas instrumenta efektivitāti, tai skaitā pētījumu atskaišu sagatavošanas.
12. Turpināta atbalsta sniegšana probācijas klientu resocializācijas veicināšanai – ceļa izdevumu apmaksas nodrošināšana probācijas klientiem un darbiniekiem.
13. Turpināta brīvprātīgo līdzgaitniecības veicināšana un organizēti kopīgi pasākumi brīvprātīgajiem, tostarp izvērtējot potenciālos līdzgaitniecības pretendentes – brīvprātīgos un apzinot VPD klientus programmas iesaistē.
14. Īstenotas uzvedības korekcijas programmas vadītāju zināšanu pilnveidošanas apmācības.
15. Turpināta projektā izstrādātās jauniešu uzvedības korekcijas programmas (probācijas programmas) īstenošana, iesaistot 4 (četrus) probācijas klientus.
16. Noslēgts darbs pie līdzgaitniecības jauniešiem ilgtspējas nodrošināšanas un pasākumu īstenošanas sadarbībā ar VPD atbildīgajām amatpersonām – tostarp organizēti 6 (seši) semināri teritoriālo struktūrvienību vadītājiem par līdzgaitniecību jauniešiem.
17. Veikta sabiedrības informēšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, par brīvprātīgo līdzgaitnieku pilotprojektu, tostarp brīvprātīgo līdzgaitnieku piesaisti, pasākumiem par probācijas klientu reintegrācijai paredzētajām aktivitātēm – informācijas sniegšana/ievietošana plašsaziņas līdzekļos.

18. Nodrošinātas projekta publicitātes prasības – pārskatīts un aktualizēts projekta publicitātes plāns, VPD un TM mājaslapām sagatavota aktuālā informācija par projekta LV08/1 īstenošanas gaitu un rezultātiem.
19. Projekts LV08/1 ir noslēdzies 2017. gada 30. aprīlī, līdz ar to aktivitātes un ar tām saistīti izdevumi periodā no 2017. gada jūnija līdz 2017. gada decembrim vairs netika veikti.

Sekmīgas ieviešanas riski: donorvalsts programmas partneris sākotnēji programmas apstiprināšanas procesā definēja iepriekš noteikto programmas projektu LV08/1 kā augsta riska. Attiecīgi visā projektu īstenošanas periodā šis riska novērtējums tika saglabāts.

Norvēģijas finanšu instrumenta programmas LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" projekts LV08/2 "Jauna nodaļa Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" un tā ietvaros sasniegtais 2017. gadā

Projekta mērķis: aizstāt līdzšinējās standartiem neatbilstošās vietas Latvijas cietumos. Uzbūvēt Olaines cietuma teritorijā jaunu, ar pielāgotām resocializācijas programmām funkcionējošu Atkarīgo centru ieslodzītajiem ar atkarību problēmām, tādā veidā mazinot pārapdzīvotību cietumos. Pilnveidot ieslodzījumu vietu darbinieku kompetences resocializācijas darbā ar ieslodzītajiem ar atkarības problēmām.

Projekta ilgums: no 2013. gada 18. septembra līdz 2017. gada 30. aprīlim.

Projekta finansējums: 8 664 418 EUR (Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums – 85%, valsts budžeta līdzfinansējums – 15%). Apgūtais finansējums 2017. gadā – 675 567 EUR.

1. Tika nodrošināta projekta LV08/2 administratīvā vadība: grāmatvedība, pamatlīdzekļi, publicitātes aktivitātes, projekta grozījumu priekšlikumu izstrāde, atskaites par projekta īstenošanu, personālvadība, telpu īre, komunālie pakalpojumi, komunikāciju pakalpojumi, mobilie sakari, darba stacijas, drukas iekārtas, kancelejas preces, saimniecības preces u.tml.
2. 2017. gada 21. martā tika apstiprināti projekta LV08/2 grozījumi Nr. 13 un veikta budžeta pārdale starp projekta LV08/2 budžeta apakšpozīcijām. Savukārt 2017. gada 28. aprīlī tika apstiprināti projekta LV08/2 grozījumi Nr. 14, izsakot projekta LV08/2 dokumentāciju (izdevumu tāmi, projekta LV08/2 budžetu un Publicitātes plānu) aktuālā redakcijā.
3. Sagatavoti projekta LV08/2 starpposma finanšu pārskati un citas atskaites.
4. Organizēts seminārs sociālo prasmju apguves vai atjaunošanas programmas treneriem, kā arī ieslodzījuma vietu speciālistiem, kuri ieslodzījuma vietās īsteno sociālo prasmju apguves (atjaunošanas) programmu.
5. Organizēti 2 (divi) semināri ieslodzīto atlases koordinātoriem.
6. Tika turpinātas mācības un mācību prakse Olaines AC personāla apmācību 3. (trešajai) grupai.
7. Organizēta Olaines cietuma un projekta LV08/2 vadības grupas speciālistu vizīte Norvēģijā, kas daļēji finansēta no projekta LV08/2 budžeta līdzekļiem.
8. Valsts valodas apgūvē 5 (piecās) ieslodzījuma vietās tika iesaistīti 53 ieslodzītie.
9. Tika nodrošināts klientu sagatavošanas un atlases process 7 (septiņās) ieslodzījuma vietās – Brasas cietumā, Daugavgrīvas cietumā, Jelgavas cietumā, Jēkabpils cietumā, Liepājas cietumā, Rīgas Centrālcietumā un Valmieras cietumā.
10. Veikts pētījums padziļinātā riska izvērtēšanas instrumenta pielietošanas jomā.

11. Olaines AC tika piegādāts telpu aprīkojums un inventārs, bibliotēkā uzstādītas mēbeles, un izveidoti grāmatu provizoriskie saraksti.
12. Darbs ar atkarīgajiem notiesātajiem Olaines AC tika veikts 4 (četrās) nodaļās – izvērtēšanās nodaļā un trīs nodaļās, kurās tika realizēta atkarību mazināšanas programma. Divās nodaļās programma "Atlantis", vienā nodaļā – programma "Pathfinder". Tika veikti pasākumi vēl vienas nodaļas atvēršanai programmas "Pathfinder" vajadzībām. Līdz projekta LV08/2 noslēgumam 2017. gada 30. aprīlī, Olaines AC programmās iesaistīto personu skaits pārsniedza 60 cilvēkus.
13. Tika nodrošināta projekta ietvaros izstrādāto programmu "Atlantis", "Pathfinder", kā arī "Dzīves Skola 3" aprakstu rediģēšana, koriģēšana, maketēšana, kā arī tipogrāfiska iespiešana un minēto programmu īstenošanai nepieciešamo materiālu iegāde.
14. Organizētas speciālistu plānveida konsultācijas klientiem resocializācijas programmu īstenošanai, kā arī konsultācijas pēc klientu pieprasījuma. Izvērtēšanas nodaļā psihologa konsultācijās tika iesaistīti visi Olaines AC uzņemtie notiesātie. Detalizētas centra darbības atskaites tiek apkopotas reizi 6 (sešos) mēnešos.
15. Veikta notiesāto grupu komplektēšana sociālo prasmju programmas īstenošanai, kā arī 7 (septiņām) ieslodzīto grupām 6 (sešās) ieslodzījuma vietās (Brasas cietumā, Daugavgrīvas cietumā, Jēkabpils cietumā, Liepājas cietumā, Rīgas Centrālcietumā un Valmieras cietumā) tika īstenota minētā programma.
16. HIV/AIDS pārbaude Olaines AC tika veikta atbilstoši noteiktajam laika grafikam – 2 (divi) klienti 2 (divas) reizes nedēļā katrā no 3 (trijām) Olaines AC nodaļām. Norisinājās arī klientu testēšana narkotisko vielu lietošanas profilakses jomā.
17. Atbilstoši resocializācijas programmās paredzētajam Olaines AC klientiem tika nodrošinātas sporta nodarbības – 2 (divas) reizes nedēļā izvērtēšanas nodaļas klientiem un 3 (trīs) reizes nedēļā programmu "Pathfinder" un "Atlantis" klientiem.
18. Ievērotas projekta publicitātes prasības – leVP un TM mājaslapām sagatavota aktuālā informācija par projekta LV08/2 īstenošanas gaitu un rezultātiem.
19. Projekts LV08/2 noslēdzās 2017. gada 30. aprīlī, līdz ar to aktivitātes un ar tām saistīti izdevumi laikā no 2017. gada jūnija līdz 2017. gada decembrim vairs netika veikti.

Sekmīgas ieviešanas riski: donoralsts programmas partneris jau sākotnēji programmas apstiprināšanas procesā definēja iepriekš noteikto programmas projektu LV08/2 kā augsta riska. Attiecīgi visā projekta īstenošanas periodā šis riska novērtējums tika saglabāts.

Budžeta apakšprogramma 70.10.00 "Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014–2020)

Projekts: "Eiropas seminārs "Sadarbība starp ES dalībvalstīm, lai risinātu civillietas par bērnu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu"" (turpmāk –Rumānijas projekts).

Rumānijas projekta īstenošanas periods: 2016. gada 1. oktobris – 2018. gada septembris

Rumānijas projekta finansējuma avots: Tieslietu ministrijas (turpmāk – TM) kā projekta partnera kopējie plānotie attiecināmie izdevumi ir 11 944 EUR – programmas "Tiesiskums" finansējums 80% apmērā jeb 9 555 EUR, savukārt nacionālais līdzfinansējums 20% apmērā jeb 2 389 EUR.

Rumānijas projekta partneri:

- projekta iesniedzējs (vadošais partneris) ir Rumānijas Tieslietu ministrija;
- kā partneri projektā piedalās:
  - TM;

- Vācijas starptautiskais juridiskās palīdzības fonds (*German Foundation for international legal cooperation*);
- Horvātijas Tieslietu akadēmija;
- Ungārijas Tieslietu ministrija.

Projekta mērķis: uzlabot Eiropas Savienības dalībvalstu tiesību ekspertu zināšanas par ģimenes tiesībām attiecībā uz efektīvu un saskaņotu Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu, it īpaši attiecībā uz bērnu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu, izmantojot sadarbības tīklus, lai apmainītos ar labo praksi, kas veicinātu savstarpēju uzticību un izpratni.

Sasniegtie rezultāti un veiktie pasākumi 2017. gadā:

2017. gada 13. martā TM parakstīja partnerības līgumu (reģ. Nr. Tieslietu ministrijā 1-6.4/2) ar Rumānijas Tieslietu ministriju par kopīgu projekta īstenošanu.

0. aktivitātes "Projekta koordinācija un vadība" 2017. gada 6. oktobrī Bukarestē (Rumānijā) notika projekta koordinātoru sagatavošanās sanāksme. Tajā piedalījās TM Projektu departamenta direktors Agris Batalauskis. Sanāksmes organizēta, lai vienotos par projekta īstenošanas tehniskajiem un administratīvajiem jautājumiem, sagatavotu projekta aktivitāšu kalendāru, vienotos par ekspertu un moderatoru profiliem, kā arī vienotos par treniņa aktivitāšu ilgumu, dalībnieku skaitu tajās utt. Koordinatori vienojās par turpmākajiem veicamajiem darbiem. Pārskata periodā notika projekta aktivitāšu īstenošana – tika izvēlēti Latvijas eksperti, kuri piedalīsies projekta noslēguma seminārā Bukarestē, panākta vienošanās par semināra norises datumu (2018. gada 13.–14. marts) un tēmām, tika uzsākts darbs pie potenciālo semināra dalībnieku atlases.

2018. gadā plānots:

Latvijas projekta eksperti piedalījās projekta ekspertu pirmajā kopīgajā darba sanāksmē Rumānijā, kas notika 2018. gada februārī. Darba sanāksmes mērķis bija apspriest 2018. gada 13.–14. martā plānotā "Eiropas semināra "Sadarbība starp ES dalībvalstīm, lai risinātu civillietas par bērnu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu" (turpmāk – seminārs) organizatoriska un praktiska rakstura jautājumus.

Projekta ietvaros 2018. gada 13.–14. martā Rumānijas Tieslietu ministrija un tās partneri piedalījās apmācībās par ES ģimenes tiesībām, organizējot semināru "Sadarbība starp ES dalībvalstīm, lai risinātu civillietas par bērnu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu" apmēram 150 cilvēkiem no visām ES dalībvalstīm. Semināra laikā tika apmācīti juristi, tiesneši, centrālo iestāžu pārstāvji, tiesu izpildītāji un mediatori, kuri dalījās zināšanās un labajā praksē attiecībā uz Regulas Nr. 2201/2003 piemērošanu par bērnu nolaušanu, vecāku atbildības jautājumiem, spriedumu stāšanos spēkā par bērna atdošanu. Notika Latvijas dalībnieku atlase dalībai seminārā. Seminārā piedalījās arī Latvijas eksperti – gan semināra plenārsesijās, gan arī vadot darba grupas "Atgriešanas nolēmumu piespiedu izpilde (nacionālās perspektīvas, starptautiskās sadarbības aspekti utt.)" un "Bērna uzklaušanās nozīme, vērtējot viņa labākās intereses atgriešanas lietās".

Projekta ietvaros tiks izstrādāta rokasgrāmata, kas tiks izplatīta semināra dalībniekiem un citiem tiesību jomas ekspertiem ES. Tāpat rokasgrāmata būs pieejama Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietas un komercietas vietnē (*European Judicial Network*), Eiropas E-tiesiskuma portālā (*the European e-Justice portal*), dalībvalstu nacionālajās tiešsaistes platformās un partneru mājaslapās.

2018. gada maijā Bukarestē, Rumānijā, norisinājās projekta ekspertu otrā kopīgā darba sanāksme, kuras laikā tika apspriesta attiecīgās rokasgrāmatas izstrāde, tās saturs un iekļaujamā informācijā. Paredzēts, ka

rokasgrāmatā tiks iekļauti plenārsēžu referāti un ziņojumi, kā arī darba grupu kopsavilkumi un secinājumi, līdz ar to eksperti vienojās par minētās rokasgrāmatas noformējumu un citiem ar rokasgrāmatas publicēšanu saistītiem jautājumiem.

Projekta finansējums 2017. gadā: 9948 EUR

Izlietotais finansējums 2017. gadā: 594 EUR

Plānotais 2018. gadā: 10 366 EUR

Budžeta apakšprogramma 73.07.00 Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2014–2020)

Programma: Pirmspievienošanās palīdzības instruments (IPA) pārejas posma palīdzības un iestāžu veidošanas komponents.

Projekts: "Tiesiskuma stiprināšana" Nr. MK 11 IB JH 03 15 (turpmāk – Maķedonijas Projekts).

Maķedonijas Projekta īstenošanas periods: 2015. gada 20. decembris – 2017. gada 31. oktobris.

Maķedonijas Projekta finansējums (kopējais): 1 000 000,00 EUR (100% apmērā finansē Eiropas Savienības budžets).

Sektors: Tieslietas un iekšlietas.

Maķedonijas Projekta partneri:

- projekta vadošais partneris – TM;
- projekta jaunākais partneris – Horvātijas Tieslietu ministrija;
- saņēmējvalsts (Maķedonija) – Maķedonijas Tieslietu ministrija, Eiropas Cilvēktiesību tiesas pārstāvniecības birojs Maķedonijā, Tiesnešu un prokuroru mācību centrs un Advokātu asociācija.

Projekta mērķis: atbalstīt Maķedonijas tieslietu nozares institūciju tiesiskuma konsolidāciju, stiprinot institūciju kapacitāti un saskaņojot nacionālos tiesību aktus ar ES *acquis* un galvenajiem Eiropas Padomes cilvēktiesību instrumentiem.

Sasniegtie rezultāti un notikušie pasākumi 2017. gadā:

Maķedonijas Projekta īstenošana noslēdzās 2017. gada 31. oktobrī. Pārskata periodā īpaši var uzsvērt 0.2. aktivitāti (Maķedonijas Projekta noslēguma pasākums), kas norisinājās Skopjē, Maķedonija 2017. gada 30. oktobrī. Noslēguma pasākumu apmeklēja Maķedonijas tieslietu ministrs Bilens Saliji (*Bilen Saliji*), Maķedonijas tieslietu ministra vietnieks Oliveris Ristovski (*Oliver Ristovski*), Eiropas Savienības delegācijas Maķedonijā vadītājs Samuels Žbogars (*Samuel Žbogar*), Maķedonijas Finanšu ministrijas Centrālā finanšu un līgumu departamenta vadītāja Radica Koceva (*Radica Koceva*) un Finanšu programmas uzraudzības nodaļas pārstāve Marija Arsovska (*Marija Arsovska*), Maķedonijas Tieslietu ministrijas Eiropas Savienības departamenta direktore/vecākā finanšu programmas speciāliste Frosina Tasevska (*Frosina Tasevska*), Maķedonijas Tieslietu ministrijas Eiropas Savienības pārrunu integrācijas un uzraudzības vecākā juriste Bojana Bosilkova (*Bojana Bosilkova*), Horvātijas Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Kristiāns Turklajs (*Kristian Turklaj*), Horvātijas tieslietu ministra palīgs Ivans Čerčs (*Ivan Crnčec*), Horvātijas Tieslietu ministrijas īstermiņa eksperti Martina Vrdoljaka (*Martina Vrdoljak*) un Eness Sedecs (*Eness Sedec*), TM valsts sekretārs, Maķedonijas Projekta īstermiņa eksperts Raivis Kronbergs, Maķedonijas Projekta vadītāja, valsts sekretāra vietniece tiesu jautājumos Irēna Kucina, Maķedonijas Projekta īstermiņa eksperti – valsts sekretāra vietniece tiesību un politikas jautājumos Laila Medina, Projektu departamenta direktors Agris Batalauskis, Stratēģijas departamenta direktore Agnese Rācene-Krūmiņa, Projektu departamenta projektu plānošanas un īstenošanas nodaļas vadītājs Valdis Puvācietis un Projektu departamenta Eiropas Savienības fondu nodaļas vadītāja Inta Remese. Noslēguma pasākumu apmeklēja Tiesu administrācijas direktors Edvīns Balševics un Maķedonijas Projekta ilgtermiņa padomniece, TM padomniece tiesiskās sadarbības jautājumos Vineta Krutko.

2017. gada Latvijas eksperti kopā ar Horvātijas ekspertiem pavisam nodrošinājuši 178 ekspertdienas.

Pavisam Maķedonijas Projekta īstenošanas laikā (no 2015. gada 20. decembra līdz 2017. gada 31. oktobrim) nodrošinātas 59 aktivitātes, 7 uzraudzības komitejas sanāksmes, viens Maķedonijas Projekta atklāšanas pasākums un viens noslēguma pasākums. Maķedonijas Projektam noslēdzoties ir sasniegti visās trīs komponentēs noteiktie mērķi:

- 1) stiprināta Maķedonijas Tieslietu ministrijas kapacitāte, lai nodrošinātu pirms/pēc ES pievienošanās procesa funkciju izpildi, kā arī izstrādāt tiesību aktu piekļuves informācijas tehnoloģiju risinājumus;
- 2) uzlabotas Maķedonijas tieslietu sektora darbinieku zināšanas par ES *acquis* un citiem starptautiskajiem standartiem, lai sekmētu to ieviešanu nacionālajos tiesību aktos;
- 3) uzlabotas Maķedonijas tieslietu sektora darbinieku zināšanas par Eiropas Cilvēktiesību tiesu un stiprināta sistēma Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildei.

Projekta finansējums 2017. gadā: 365 181 EUR

Izlietotais finansējums 2017. gadā: 324 436 EUR

Budžeta apakšprogramma 48.00.00. Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana

Projekts: "Ukrainas Augstākās tiesas institucionālās kapacitātes stiprināšana cilvēktiesību aizsardzības jomā nacionālā līmenī" Nr. UA 12 ENPI JH 02 16 (turpmāk – Ukrainas Projekts).

Programma: Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (ENPI).

Ukrainas Projekta īstenošanas periods: 2017. gada 5. marts – 2019. gada 4. marts.

Ukrainas Projekta finansējums (TM daļa): 216 726 EUR (100% apmērā finansē Eiropas Savienības budžets).

Sektors: Tieslietas un iekšlietas.

Ukrainas Projekta partneri:

- projekta vadošais partneris – Vācijas Starptautiskās tiesiskās palīdzības organizācija;
- projekta jaunākais partneris – TM, sadarbībā ar Augstāko tiesu, Tiesu administrāciju un Latvijas Tiesnešu mācību centru;
- saņēmējvalsts (Ukraina) – Ukrainas Augstākā tiesa.

Projekta mērķis: stiprināt Ukrainas Augstākās tiesas institucionālo kapacitāti, veidojot vienotu tiesu praksi tieslietu administrēšanā, pareizi piemērojot spēkā esošo likumdošanu un izvairoties no tiesu kļūdām, kā arī nodrošinot iespēju vērsties tiesā un tiesiskuma principu īstenošanu.

Ukrainas Projektā tiks īstenotas šādas trīs komponentes: 1) juridiskā ietvara Augstākās tiesas darbības nodrošināšanai uzlabošana atbilstoši Eiropas Savienības standartiem;

2) tiesnešu un tiesu darbinieku zināšanu paaugstināšana visos vispārējās jurisdikcijas līmeņos;

3) Ukrainas Augstākās tiesas institucionālās kapacitātes stiprināšana, uzlabojot publisku pieeju informācijai par Augstākās tiesas lomu, statusu un aktivitātēm un uzlabojot Augstākās tiesas darbplūsmu un videokonferenču sistēmas.

Sasniegtie rezultāti un notikušie pasākumi 2017. gadā:

2017. gadā eksperti no Latvijas īstenojuši 1.2. aktivitāti "Ukrainas esošās likumdošanas salīdzinošā analīze ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm", kopā Ukrainā nodrošinot 7 ekspertdienas. Tāpat pārskata periodā Kijevā, Ukraina noorganizētas trīs Ukrainas Projekta uzraudzības sanāksme (*Steering Committee meeting*), kuru apmeklēja TM Projektu departamenta direktors, Ukrainas Projekta jaunākā partnera projekta vadītājs Agris Batalauskis.

2017. gada 13. oktobrī noorganizēts Ukrainas Projekta atklāšanas pasākums, kas norisinājās Kijevā. Ukrainas Projekta atklāšanas pasākumu apmeklēja Ukrainas Augstākās tiesas priekšsēdētājs Jaroslavs Romaniuks (*Yaroslav Romaniuk*), Eiropas Savienības delegācijas Ukrainā vadītāja vietnieks Tomas Frellesens (*Thomas Frellesen*), Vācijas Federatīvās Republikas vēstnieks Ukrainā Ernsts Reihels (*Ernst Reichel*), Latvijas Republikas vēstnieks Ukrainā Juris Poikāns, Ukrainas Projekta vadošā partnera ģenerāldirektore Veronika Kellere-Engela

(Veronika Keller-Engels) Latvijas Republikas tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs, TM Projektu departamenta direktors, Ukrainas Projekta jaunākā partnera projekta vadītājs Agris Bataulauskis, Projektu departamenta projektu plānošanas un īstenošanas nodaļas vadītājs Valdis Pusvācietis, Ukrainas Projekta ilgtermiņa padomniece Jautrīte Briede.

2018. gadā Ukrainas Projektā plānots: lai sasniegtu visās trīs komponentēs noteiktos mērķus, Latvijas eksperti arī 2018. gadā turpinās īstenot noteiktās aktivitātes atbilstoši izstrādātajam darba plānam, savukārt Ukrainas Projekta jaunākā partnera projekta vadītājam Agrim Batalauskim plānots piedalīties projekta uzraudzības sanāksmēs, lai sekotu līdzi aktivitāšu ieviešanas progresam un to uzraudzībai. Papildus 2018. gadā ir paredzēts Kijevā organizēt projekta noslēguma pasākumu.

Projekta finansējums 2017. gadā: 84 749 EUR

Izlietotais finansējums 2017. gadā: 19 406 EUR

Plānotais 2018. gadā: 121 576 EUR

Budžeta apakšprogramma 48.00.00 projekts "Moldovas Republikas Nacionālā personas datu aizsardzības centra kapacitātes celšana"

Projekts: "Moldovas Republikas Nacionālā personas datu aizsardzības centra kapacitātes celšana" Nr. MD 13 ENPI JH 03 17 (MD/29) (turpmāk – Moldovas Projekts).

Programma: Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (*ENPI*).

Moldovas Projekta īstenošanas periods: 2017. gada 2. oktobris – 2019. gada 1. oktobris.

Moldovas Projekta finansējums (TM daļa): 330 909 EUR (100% apmērā finansē Eiropas Savienības budžets).

Sektors: Tieslietas un iekšlietas.

Moldovas Projekta partneri:

- projekta vadošais partneris – Vācijas Starptautiskās tiesiskās palīdzības organizācija;
- projekta jaunākais partneris – TM;
- saņēmējvalsts (Moldovas Republika) – "Moldovas Republikas Nacionālais personas datu aizsardzības centrs.

Projekta mērķis:

- saskaņot Moldovas Republikas nacionālo likumdošanu datu aizsardzības jomā ar ES juridisko ietvaru un standartiem (piemēram, Vispārīgo datu aizsardzības regulu un Direktīvu Nr. 2016/680);
- stiprināt Nacionālā personas datu aizsardzības centra kapacitāti;
- sekmēt datu subjektu, datu kontrolieru (*controllers*) un datu apstrādātāju (*procesors*) izpratni par datu aizsardzības likumdošanu.

Moldovas Projektā tiek īstenotas šādas trīs komponentes:

- 1) nacionālās likumdošanas par personas datu aizsardzību saskaņošana ar ES tiesību aktiem, tai skaitā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu un Direktīvu Nr. 2016/680;
- 2) nacionālā personas datu aizsardzības centra un citu iesaistīto pušu kapacitātes stiprināšana personas datu aizsardzības likumdošanas izpildē;
- 3) paaugstināta vispārējās sabiedrības (datu subjektu), datu kontrolieru (*controllers*) un datu apstrādātāju (*procesors*) (privātie uzņēmumi, centrālās un vietējās autoritātes) izpratne par Vispārīgās datu aizsardzības regulas principiem, tiesību normām un ietekmi.

Sasniegtie rezultāti un notikušie pasākumi 2017. gadā:

2017. gada 14. jūlijā Vācijas Starptautiskās tiesiskās palīdzības organizācija un TM noslēdza sadarbības līgumu (reģ. Nr. Tieslietu ministrijā 1-6.4/12).

Noorganizēts Moldovas Projekta atklāšanas pasākums, kas norisinājās Kišiņevā 2017. gada 5. decembrī. Moldovas Projekta atklāšanas pasākumu apmeklēja Moldovas Republikas Nacionālā personas datu aizsardzības centra vadītājs Eduards Raducans (*Eduard Raducan*), Moldovas parlamenta viceprezidents Vladimirs Vitiuks (*Vladimir Vitiuc*), Eiropas Savienības delegācijas Moldovā vadītājs Pēteris Mičalko (*Peter Michalko*), Eiropas Savienības delegācijas Moldovā projektu vadītājs Stīvens Daniels (*Steven Daniels*), Vācijas pārstāvniecības Moldovā vadītāja vietnieks Florians Seitzs (*Florian Seitz*), Moldovas Projekta vadoša partnera projekta vadītājs Lūkas Gundermans (*Lukas Gundermann*), Vācijas Starptautiskās tiesiskās sadarbības organizācijas pārstāve Katrīna Tegedere (*Katharina Tegeder*), TM valsts sekretārs Raivis Kronbergs, valsts sekretāra vietniece tiesību un politikas jautājumos, Moldovas Projekta jaunākā partnera projekta vadītāja Laila Medina, Projektu departamenta direktors Agris Batalauskis, Projektu departamenta projektu plānošanas un īstenošanas nodaļas vadītājs Valdis Pusvācietis, Projektu departamenta projektu plānošanas un īstenošanas nodaļas vecākā referente Maruta Jēkabsone.

Uzsākta 1.1. aktivitātes "Pilnīgs spēkā esošo valsts tiesību aktu par personas datu aizsardzību novērtējums, ņemot vērā Vispārējās datu aizsardzības regulas prasības (VDAP), kā arī juridiskās atbilstības tabulas izstrāde par iepriekšminētajiem valsts tiesību aktiem, VDAP un ES Direktīvu 2016/680" un 1.2. aktivitātes "NCPDP¹ pārstāvju un *Twining* ekspertu darba tikšanās organizēšana, lai analizētu novērtējuma rezultātus" īstenošana", kopā Moldovā nodrošinot 10 ekspertdienas.

2018. gadā Moldovas Projektā plānots: lai sasniegtu visās trīs komponentēs noteiktos mērķus, Latvijas eksperti arī 2018. gadā turpinās īstenot noteiktās aktivitātes atbilstoši izstrādātajam darba plānam, savukārt TM valsts sekretāra vietniecei tiesību politikas jautājumos, Moldovas Projekta jaunākā partnera projekta vadītājam, Lailai Medinai paredzēts piedalīties projekta uzraudzības sanāsmēs, lai sekotu līdzi aktivitāšu ieviešanas progresam un to uzraudzībai.

Projekta finansējums 2017. gadā: 40 355 EUR

Izlietotais finansējums 2017. gadā: 29 819 EUR

Plānotais 2018. gadā: 177 973 EUR

2.4. Pārskats par iestādes un vadības darbības uzlabošanas sistēmām

Saskaņā ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda vadības likuma 11. panta pirmo daļu ministrija ir noteikta kā viena no atbildīgajām iestādēm, kas nodrošinās ES fondu investīciju prioritāšu īstenošanu. Tieslietu ministrija ir kā atbildīgā iestāde šādu specifisko atbalstu mērķu (turpmāk – SAM) īstenošanai:

- 1) SAM 3.4.1. "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla, kuri nodarbojas ar parādu un zaudējumu piedziņas strīdu izskatīšanu un piedziņu, kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai";
- 2) SAM 9.1.2. "Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū";
- 3) SAM 9.1.3. "Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti".

Veikta visu projektu darbību uzraudzība, izskatot projektu īstenošanu sagatavotos risku, īstenošanas un neapguves ziņojumus, ir identificēti Tieslietu ministrijas kā atbildīgās iestādes riski un noteikti to mazināšanas un novēršanas pasākumi. Tāpat ir izstrādāta komunikācijas stratēģija ministrijai kā ES fondu atbildīgajai

---

¹NCPDP – National Centre for the Protection of Personal Data (tulkojums – Nacionālais personas datu aizsardzības centrs).

iestādei par tās pārziņā esošajiem specifiskajiem atbalsta mērķiem un uzsākta komunikācijas pasākumu īstenošana.

3. Tieslietu ministrijas darbības rezultāti

3.1. Civiltiesību politika

2017. gadā Saeimā tika pieņemti apjomīgi **grozījumi Komerclikumā**. Komerclikumā tika veiktas šādas izmaiņas:

1) pilnveidots un atvieglots akciju sabiedrību pamatkapitāla un vērtspapīru regulējums (piemēram, samazināts minimālais pirmtiesību termiņš, paredzēta iespēja atteikties no pirmtiesībām);

2) stiprinātas akciju sabiedrību kreditoru un darbinieku tiesības (piemēram, ieviests nosacītais pamatkapitāls, paplašinātas iespējas akciju sabiedrībai iegūt un turēt savas akcijas ar mērķi izmantot tās obligacionāru un darbinieku tiesību nodrošināšanai, pilnveidots personāla akciju regulējums un ieviestas personāla opcijas);

3) stiprinātas mazākuma dalībnieku/akcionāru tiesības (piemēram, pilnveidota dalībnieku/akcionāru sapulču lēmumu apstrīdēšana, uzlabots regulējums par saistīto pušu darījumu izvērtēšanu un apstiprināšanu);

4) uzlabota SIA pamatkapitāla daļu piespiedu atsavināšanas kārtība (tajā skaitā kārtība, kādā izdara ierakstus SIA dalībnieku reģistrā); (5) atvieglotas vairākas procedūras (piemēram, likvidācija, padomes locekļu ievēlēšana, valdes skaitliskā sastāva noteikšana statūtos); (6) papildināta, tā saucamās, vienkāršotās likvidācijas kārtība.

2017. gadā Saeimā tika izskatīts **likumprojekts “Kooperatīvo sabiedrību likums”** (pieņemts 2018. gada 12. aprīlī), kas aizstās līdzšinējo Kooperatīvo sabiedrību likumu. Jaunajā Kooperatīvo sabiedrību likumā ir paredzētas šādas būtiskākās izmaiņas:

1) turpmāk kooperatīvās sabiedrības netiks iedalītas komersantos un ne-komersantos (komersanta statuss kooperatīvajās sabiedrībās būs noteikts vien gadījumā, ja tas izrietēs no speciālajiem normatīvajiem aktiem, piemēram, Krājaizdevu sabiedrību likumā);

2) nav paredzēts vairs izdalīt kooperatīvo sabiedrību veidus (dzīvokļu, laivu un garāžu īpašnieku, lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu u.c.);

3) atvieglota kooperatīvo sabiedrību dibināšanas kārtība (nav obligāta dibināšanas sapulce, precizētas tiesības un pienākumi, samazināts statūtos norādāmās informācijas apjoms);

4) tiek stiprinātas biedra tiesības (t.sk. biedra statuss, uzņemšana, izstāšanās un izslēgšana);

5) paredzēti uzlabojumi un atvieglojumi biedru kopsapulces norisei un lēmumu pieņemšanai (t.sk. iespēja veidot pārstāvju sapulci; lēmumu pieņemšana bez biedru kopsapulces sasaukšanas; tiesības sasaukt biedru kopsapulci, izmantojot elektroniskos līdzekļus; tiesības nodrošināt biedra elektronisko dalību biedru kopsapulcē; biedra tiesības pirms kopsapulces rakstveidā informēt par savu balsojumu);

6) uzlabots regulējums par kooperatīvo sabiedrību darbības izbeigšanu un likvidāciju;

7) ietverts reorganizācijas regulējums.

Likums stāsies spēkā 2019. gada 1. janvārī.

2017. gadā Saeimā tika pieņemti virkne **grozījumu Civilprocesa likumā**, lai padarītu civilprocesi ātrāku, efektīvāku, mūsdienīgāku, vienlaikus garantējot lietas dalībnieku tiesības uz taisnīgu tiesu. 2017. gadā Saeimā tika pieņemtas šādas izmaiņas Civilprocesa likumā:

1) ieviests jauna satura un formas saīsināts tiesas nolēmums, ieviests sprieduma (pilna teksta) sastādīšanas lūgums noteiktiem tiesas nolēmumiem, kā arī veiktas izmaiņas attiecībā uz sprieduma

pasludināšanas kārtību (veikti grozījumi attiecībā uz sprieduma pasludināšanu, atsakoties no sprieduma pasludināšanas tiesas sēdē, ja vien tiesas sēdē nav iespējams taisīt spriedumu);

2) ieviests vienots un konsekvents drošības naudas par blakus sūdzībām regulējums (mērķis atturēt personas vērsties tiesā ar nepamatotām sūdzībām, drošības nauda tiek atmaksāta, ja tiesa pārsūdzēto lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā atceļ vai groza);

3) noapaļotas visas Civilprocesa likumā paredzētās nodevas (nodevas noapaļotas, lai tādējādi palielinātu tiesas procesu efektivitāti un atvieglotu tiesas darbu un lietas dalībniekiem valsts nodevas maksāšanas kārtību);

4) atsevišķās civillietu kategorijā ieviests advokātu process (grozījumi stāsies spēkā 2019. gada 1. janvārī);

5) "maza apmēra prasības lietas" pārdēvētas par "vienkāršotās procedūras lietām", kā arī paaugstināts prasības summas sliekšnis, uz kura pamata lietu var izskatīt vienkāršotajā procedūrā – 2500 euro (iepriekš – 2100 euro);

6) Civilprocesa likums papildināts ar jaunu nodaļu "Lietas par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem", kuras mērķis – ieviest Direktīvas 2014/104/ES un nodrošināt iespēju pieprasīt zaudējumu atlīdzību no konkurences tiesību pārkāpējiem gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā, kā arī paaugstināt personu, kuras cietušas no konkurences tiesību pārkāpuma, tiesību aizsardzību;

7) turpinot tālāku elektronizāciju, izdarītas izmaiņas attiecībā uz tikai elektroniskās saziņas nodrošināšanu starp tiesu un tiem fizisku personu pārstāvjiem, kuru deklarētā dzīvesvieta vai norādītā adrese atrodas ārpus Latvijas;

8) pieņemti arī citi grozījumi, kuru mērķis vienkāršot un efektīvzēt civilprocesu vai ieviest ES normatīvos aktus.

Tāpat 2017. gadā turpinājās darbs pie virknes **citū grozījumu Civilprocesa likumā** izstrādes un virzības valsts pārvaldes vai Saeimas ietvaros ar to pašu mērķi – padarīt civilprocesu ātrāku, efektīvāku, mūsdienīgāku, vienlaikus garantējot lietas dalībnieku tiesības uz taisnīgu tiesu. 2017. gadā turpinājās darbs pie šādu grozījumu Civilprocesa likumā virzības:

1) tika virzītas izmaiņas Civilprocesa likumā, lai pilnveidotu piedziņas vēršanas uz kustamo mantu tiesisko regulējumu, kā arī radītu tiesisko regulējumu kārtībai, kādā vēršama piedziņa uz apbūves tiesību;

2) virzīti grozījumi attiecībā uz kārtību, kādā izskata strīdus par tiesībām kreditoru prasījumu atzīšanas procesā maksātnespējas procesa lietās, kā arī ievieš pagaidu aizsardzību prasībās maksātnespējas procesa lietās (paredzēta strīdu par tiesībām kreditoru prasījumu atzīšanas procesā izskatīšanu paātrinātā un vienkāršotā civilprocesā un pagaidu aizsardzības līdzekļu ieviešana, ko tiesa varēs noteikt, ja konstatēs pamatu ieinteresētās personas iespējamam tiesību aizskārumam);

3) tika virzīti grozījumi, lai no ārvalstīm saņemto tiesas dokumentu izsniegšanas funkciju nodotu no tiesām zvērinātiem tiesu izpildītājiem;

4) virzīti arī citi sīkāki grozījumi, kuru mērķis vienkāršot un efektīvzēt civilprocesu vai ieviest ES normatīvos aktus.

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas izveidotajā darba grupā turpinājās darbs ar **likumprojektu "Piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums"** (Saeimas reģ. Nr. 395/Lp12), kā rezultātā uz minētā likumprojekta bāzes tika izstrādāts likumprojekts "Piespiedu dalītā īpašuma privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums" (Saeimas reģ. Nr. 1211/Lp12).

Tieslietu ministrija 2017. gadā organizēja **pētījumu "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaucājumi un to modernizācijas nepieciešamība"** (turpmāk – Pētījums). Pētījumu izstrādāja Latvijas Zvērinātu notāru padome. Pētījuma mērķis bija noskaidrot modernās mantošanas un

civiltiesību attīstības tendences, lai nodrošinātu Latvijas Republikas Satversmē un citos starptautiskajos cilvēktiesību aizsardzības dokumentos ietvertās cilvēktiesību garantijas un privātpersonu tiesības. Pētījumā sniegti priekšlikumi par nepieciešamajām izmaiņām, pamatojot priekšlikumu izstrādes nepieciešamību – raksturota problēma, kuras risināšanai priekšlikums izstrādāts, pamatotas spēkā esošā tiesiskā regulējuma nepilnības un sniegts skaidrojums, kā priekšlikums risinās pastāvošās problēmas. Pētījums ir iezīmējis galvenos virzienus, kādos, izstrādājot jaunu mantojuma tiesību regulējumu, Tieslietu ministrijai būtu jāvirzās. Pētījuma prezentācija, piedaloties mantojuma tiesību ekspertiem, valsts un pašvaldību iestāžu, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, notika 2017. gada 29. novembrī.

3.2. Nozares politika

Tieslietu ministrijā 2017. gadā tika izstrādāti un virzīti Ministru kabinetā vairāki savstarpēji saistīti grozījumi normatīvajos aktos (**grozījumi Zemesgrāmatu likumā, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, likumā "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās", likumā "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās", likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību"**). Grozījumi nepieciešami, lai vienkāršotu nekustamā īpašuma reģistrācijas procedūras un mazinātu administratīvo slogu. Ar grozījumiem plānots nodalīt zemesgrāmatu nodaļu (ZGN) un Valsts zemes dienesta (VZD) kompetences un paplašināt to procedūru klāstu, kuras iespējams nodrošināt, pilnveidojot VZD un ZGN sadarbības procesus, samazināt institūciju apmeklējumu skaitu, kā arī novērst informācijas sistēmu datu nesakritības.

2017. gadā tika turpināts darbs pie Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Uzņēmumu reģistrs) reģistru attīstības, lai veicinātu e-pakalpojumu attīstību. E-pakalpojumu ieviešanai, ar tiem aizstājot līdz šim izmantoto pieteikumu iesniegšanu Uzņēmumu reģistram ar elektroniskā pasta starpniecību, **likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru"** 4.⁴ panta sestajā daļā noteikts, ka pieteikuma iesniegšanai Uzņēmumu reģistram elektroniski izmanto Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnē pieejamo speciālo tiešsaistes formu, ja tāda ir izveidota. Lai veicinātu klientu elektronisko saziņu ar Uzņēmumu reģistru, ar grozījumiem, kas 2017. gada 6. jūnijā izdarīti Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumos Nr. 1525 "Noteikumi par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra maksas pakalpojumiem", noteikta maksa par reģistrācijas pieteikuma iesniegšanu klātienē par klienta apkalpošanu.

Tieslietu ministrija ir izstrādājusi un MK 12.09.2017. ir pieņemts **konceptuālais ziņojums „Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijā Republikā”**. Saskaņošanas procesa laikā ziņojums 15.06.2017. prezentēts un atbalstīts Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdē. Ziņojumā noteikti pasākumi iestāžu sadarbībai un izpratnei par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem un to nozīmīgumu ekonomikas izaugsmei un inovāciju radīšanai. Piedāvātie pasākumi vērsti uz Latvijas konkurētspējas stiprināšanu.

2016. gada 27. aprīlī stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 **Par fizisku personu datu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi** un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – VDAR), kas paredzēja ieviest nacionālos tiesību aktus, lai nodrošinātu precīzu piemērošanas kārtību un paredzēt atsevišķus regulējumus, kurus ar VDAR tika noteikts izlemt dalībvalstīm un ieviest tos līdz 2018. gada 25. maijam. Personas datu apstrādes likumprojekta (turpmāk – likumprojekts) virzība tika aizsākta 2017. gadā, kad Tieslietu ministrija 13. septembrī publicēja likumprojektu sabiedriskajai apspriešanai. 2017. gada 12. oktobrī likumprojekts tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. 2016. gada 27. aprīlī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes

2016. gada 27. aprīļa direktīva (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem, vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes pamatlēmumu 2008/977/TI (turpmāk – Policijas direktīva), kas paredz pienākumu dalībvalstīm līdz 2018. gada 6. maijam pieņemt un publicēt normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Ievērojot minēto, tika izstrādāts likumprojekts “Tiesībaizsardzības nolūkos apstrādājamo personas datu likums”. Valsts sekretāru sanāksmē likumprojekts “Tiesībaizsardzības nolūkos apstrādājamo personas datu likums” tika izsludināts 2017. gada 12. oktobrī. 2017. gada janvārī tika uzsākts darbs pie Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencijas par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (108. konvencija) modernizēšanas pasākumiem Eiropas Savienībā VDAR kopsakarā. Paredzams šo darbu pabeigt 2018. gadā.

Paziņojums par iepirkumu **"Jauna cietuma kompleksa Alsungas ielā 29, Liepājā, būvniecība"** Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapā un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī tika publicēts 2017. gada 17. februārī, norādot, ka piedāvājumu iesniegšanas termiņš ir 2017. gada 17. maijs. Taču, ņemot vērā lielo interesi par Liepājas cietuma būvniecības iepirkumu, un, lai garantētu visām ieinteresētajām personām iespēju iesniegt savus piedāvājumus, pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš tika pagarināts līdz 2017. gada 31. maijam. 2017. gada 31. maijā tika saņemti piedāvājumi no diviem pretendentiem, kuru piedāvātā cena bija lielāka nekā valsts budžetā pieejamie līdzekļi jaunā cietuma būvniecībai. 2017. gada ietvaros notika šo piedāvājumu izvērtēšana un Tieslietu ministrija sagatavoja informatīvo ziņojumu Ministru kabinetam, kurš 2017. gada 8. septembrī nolēma (prot. Nr. 44, 2. §), ka Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju jāsagatavo informatīvais ziņojums par nepieciešamajiem pasākumiem, lai jaunā cietuma būvniecība tiktu uzsākta ne vēlāk kā 2020. gadā un pabeigta līdz 2023. gadam. Ņemot vērā minēto, 2017. gadā notika jaunā cietuma būvniecības iepirkuma sagatavošana un izvērtēšana.

Lai sekmētu juridiskās izglītības kvalitātes paaugstināšanos, Tieslietu ministrija strādā pie obligāta **valsts vienota jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena ieviešanas** profesionālā maģistra studiju programmās jurista profesionālās kvalifikācijas iegūšanai. Kvalifikācijas eksāmens ilgtermiņā nodrošinās vienotu juristu profesionālās kvalifikācijas teorētisko un praktisko sagatavotību un tās vienvērtīgas paaugstināšanas iespējas. Tieslietu ministrijas izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu "Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena kārtība", kas tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē 2017. gada 13. aprīlī (VSS-425). Saskaņošanas sanāksme par saņemtajiem iebildumiem tika organizēta vienu reizi un tā notika 2017. gada 17. augustā. Noteikumu projekts tika izskatīts Ministru kabineta komitejā 2017. gada 11. decembra sēdē – projektu izskatīja, atbalstīja un nolēma virzīt izskatīšanai Ministru kabineta 2017. gada 19. decembra sēdē. Valdības noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Ministru kabineta 2017. gada 19. decembra sēdē – projekts pieņemts un noteikumi stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī.

Grozījumus **noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas normatīvajā regulējumā** Saeima pieņēma 22.06.2017., un tie stājās spēkā 01.08.2017. *Moneyval* novērtējuma vizīte notika Rīgā no 30. oktobra līdz 10. novembrim. Tieslietu ministrija nodrošināja savstarpējo koordināciju, lai sagatavotu vizīti. Tika sniegta nepieciešamā informācija *Moneyval* ekspertiem, kā arī nodrošināta pārstāvība vizītes laikā.

Darbs pie likumprojekta **"Personvārdu un tautības ieraksta maiņas likums"** izstrādes tika uzsākts 2014. gadā, bet zaudēja savu aktualitāti, jo jau likumprojekta izstrādes laikā tika nostiprināta metodika tiesību normu piemērošanā (metodiskajos materiālos ir skaidroti termini, to izpratne un piemērošana vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas procesā), tādējādi radot skaidrību par priekšnoteikumiem vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņai, iesniedzamajiem dokumentiem, kā arī veidojot vienvērtīgu praksi spēkā esošā

tiesiskā regulējuma piemērošanā un lēmumu pieņemšanā. Uzdevums par likumprojekta izstrādes atcelšanu apstiprināts Ministru kabineta 2017. gada 24. janvāra sēdē (prot. Nr. 4, 22. §).

3.3. Valsts valodas politika

Iesniegts VVC ziņojums VS 21.02.2018. Nr. 1-4.4/8 par Darba plāna punkta Nr. 1.17.21.-2 izpildi. Veikti šādi pasākumi Valsts valodas centra sabiedrisko (brīvprātīgo) palīgu institūta popularizēšana sabiedrībā:

1) sniegta informācija plašsaziņas līdzekļos, kā arī notikušas tikšanās ar dažādiem pašvaldību institūciju pārstāvjiem;

2) Valsts valodas centra vecākajiem inspektoriem dots uzdevums NEVIS ietvaros – popularizēt sabiedrisko palīgu institūtu;

3) sagatavots M. Klišānes raksts "Prieka mirklī ceļā uz Latvijas simtgadi", kas publicēts laikrakstā "Ziemeļlatvija" (22.12.2017.);

4) VVC sabiedriskās palīdzes Maruta Auziņa un Tamāra Šmite izvirzītas konkursam "Gada brīvprātīgais 2017";

5) kopā ar centra Administratīvo departamentu izveidots un ievietots sociālajos tīklos interaktīvais sludinājums – aicinājums pievienoties sabiedrisko palīgu institūtam.

3.4. Administratīvo tiesību politika

Jau pirms vairākiem gadiem Tieslietu ministrija sāka darbu pie mūsdienu tiesiskajiem standartiem atbilstoša administratīvo pārkāpumu procesa likumprojekta, kas nodrošinātu vienkāršu un ātru administratīvo pārkāpumu procesu, cilvēktiesību ievērošanu, procesuālo taisnīgumu un soda neizbēgamību. 2017. gadā tika sagatavoti priekšlikumi likumprojektam "Administratīvo pārkāpumu procesa likums", un Tieslietu ministrijas pārstāvji piedalījās Saeimas Juridiskās komisijas Krimināltiesību politikas apakškomisijas sēdēs, paužot nostāju par diskutējamiem jautājumiem, atbildot uz deputātu jautājumiem un pamatojot tieslietu ministra priekšlikumus likumprojektam.

Tāpat turpināts darbs pie nozaru kodifikācijas ieviešanas un spēkā esošā administratīvās atbildības regulējuma pārskatīšanas. Ar 2010. gada 19. janvāra tieslietu ministra rīkojumu Nr. 1-1/25 "Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa pastāvīgās darba grupas izveidošanu" tika izveidota darba grupa. 2017. gadā notika 27 darba grupas sēdes, kā arī viena apvienotā sēde ar Krimināllikuma darba grupu par komandantstundas jautājumu.

2017. gadā darba grupā izskatītie jautājumi:

1) Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" (nozares kodifikācija);

2) Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" (nozares kodifikācija);

3) Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā" (nozares kodifikācija);

4) Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu"" (nozares kodifikācija);

5) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums likumā "Par radiācijas drošību un kodoldrošību"" (nozares kodifikācija);

6) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Epidemioloģiskās drošības likumā" (nozares kodifikācija);

7) Tieslietu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm"" (nozares kodifikācija);

- 8) Tieslietu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā" (nozares kodifikācija);
- 9) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā" (nozares kodifikācija);
- 10) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts himnu"" (nozares kodifikācija);
- 11) Finanšu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"" (nozares kodifikācija);
- 12) Satiksmes ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Aizsargāta pakalpojuma likumā" (nozares kodifikācija);
- 13) Zemkopības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Meliorācijas likumā" (nozares kodifikācija);
- 14) Labklājības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā" (nozares kodifikācija);
- 15) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Dizainparaugu likumā" (nozares kodifikācija);
- 16) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm"" (nozares kodifikācija);
- 17) Labklājības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Darba likumā" (nozares kodifikācija);
- 18) Satiksmes ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Likumā par ostām" (nozares kodifikācija);
- 19) Ekonomikas ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Būvniecības likumā" (nozares kodifikācija);
- 20) Labklājības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Darba aizsardzības likumā" (nozares kodifikācija);
- 21) Labklājības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Streiku likumā" (nozares kodifikācija);
- 22) Labklājības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Eiropas Savienības mēroga komercsabiedrību un Eiropas Savienības mēroga komercsabiedrību grupu darbinieku informēšanas un konsultēšanās likumā" (nozares kodifikācija);
- 23) Tieslietu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā" (nozares kodifikācija);
- 24) Zemkopības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Meža likumā" (nozares kodifikācija);
- 25) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" saistībā ar administratīvās atbildības noteikšanu par starptautiskas uzņēmuma grupas pārskata par katru valsti iesniegšanas noteikumu neievērošanu;
- 26) Satiksmes ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par aviāciju"" (nozares kodifikācija);
- 27) Zemkopības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos"" (nozares kodifikācija);
- 28) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par prekursoriem"" (nozares kodifikācija);
- 29) Satiksmes ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Elektronisko sakaru likumā" (nozares kodifikācija);
- 30) Zemkopības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā" (nozares kodifikācija);

31) Tieslietu ministrijas un Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja J. Stukāna ierosinātais priekšlikums grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā par administratīvo pārkāpumu lietvedības dokumentiem un to glabāšanu;

32) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" saistībā ar administratīvās atbildības noteikšanu par Uzņēmumu reģistram iesniedzamo ziņu un dokumentu iesniegšanas noteikumu pārkāpšanu (166.³ panta papildināšana ar trešo daļu);

33) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Iepakojuma likumā" (nozares kodifikācija);

34) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"" (nozares kodifikācija);

35) Iekšlietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Ceļu satiksmes likumā" saistībā ar īpatnībām administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz pārkāpumu, kuru izdarījis ārvalstu pārvadātājs, kā arī īpatnības administratīvo pārkāpumu novēršanā un naudas sodu izpildē;

36) Iekšlietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Imigrācijas likumā" (nozares kodifikācija);

37) Tieslietu ministrijas ierosinātais jautājums par nepieciešamajiem grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā saistībā ar valsts simbolu zaimošanu;

38) Iekšlietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā" (nozares kodifikācija);

39) Finanšu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā" (nozares kodifikācija);

40) Ārlietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" saistībā ar administratīvās atbildības noteikšanu par Latvijas valsts karoga vai Latvijas valsts karoga vimpļa izmantošanu tirgū vai piedāvāšanu, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām;

41) Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par darbinieku iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā Eiropas komercsabiedrībā, Eiropas kooperatīvajā sabiedrībā un kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanas gadījumā"" (nozares kodifikācija);

42) Finanšu ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli"" (nozares kodifikācija);

43) Satiksmes ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par aviāciju"" (nozares kodifikācija);

44) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" (nozares kodifikācija);

45) Ekonomikas ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Tūrisma likumā" (nozares kodifikācija);

46) Zemkopības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Augu aizsardzības likumā" (nozares kodifikācija);

47) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" saistībā ar administratīvā pārkāpuma lietvedības īpatnībām lietās par pārkāpumiem nodokļu jomā, kuri fiksēti valsts informācijas sistēmā;

48) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"" saistībā ar administratīvā pārkāpuma lietvedības īpatnībām lietās par pārkāpumiem nodokļu jomā, kuri fiksēti valsts informācijas sistēmā;

49) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Enerģijas dzērienu aprites likumā" (nozares kodifikācija);

50) Saeimas Juridiskās komisijas ierosinātais jautājums par regulējuma izstrādāšanu valsts simbolu atveidojumiem;

- 51) Labklājības ministrijas izstrādātie priekšlikumi grozījumiem Bērnu tiesību aizsardzības likumā;
- 52) Iekšlietu ministrijas un biedrības "Latvijas Lielo pilsētu asociācija" vēstule par pašvaldības policijas darbinieku tiesībām ierosināt administratīvo pārkāpumu lietas;
- 53) Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja J. Stukāna priekšlikumi grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā saistībā ar 213. pantā noteikto kompetenci (nozares kodifikācija);
- 54) Tieslietu ministrijas ierosinātais jautājums saistībā ar likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr. 901/Lp12) par valodas jautājumiem;
- 55) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā" (nozares kodifikācija);
- 56) Tieslietu ministrijas ierosinātais jautājums par grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā saistībā cilvēktirdzniecības upuriem;
- 57) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"" (nozares kodifikācija);
- 58) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi Sugu un biotopu aizsardzības likumā" (nozares kodifikācija);
- 59) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību"" (nozares kodifikācija);
- 60) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Farmācijas likumā" (nozares kodifikācija);
- 61) Ekonomikas ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" saistībā ar elektroniskās informācijas uzskaites būvlaukumā regulējuma neievērošanu;
- 62) Tieslietu ministrijas ierosinātais jautājums saistībā ar likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts himnu"" (2017. gada 26. septembra dienesta ziņojums par piedalīšanos Juridiskās komisijas sēdē) (nozares kodifikācija);
- 63) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumā" (nozares kodifikācija);
- 64) Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā" (nozares kodifikācija);
- 65) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Ūdens apsaimniekošanas likumā" (nozares kodifikācija);
- 66) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā" (nozares kodifikācija);
- 67) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas precizētais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"" (nozares kodifikācija);
- 68) Veselības ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījumi Pacientu tiesību likumā" (nozares kodifikācija).

3.5. Krimināltiesību un kriminālsoda politika

Latvijā ik gadu ievērojams skaits bērnu saskaras ar kriminālo un administratīvo justīciju gan kā likumpārkāpēji, gan kā cietušie. Likumpārkāpumu izdarījušo bērnu īpatsvars iepretī pilngadīgajiem likumpārkāpējiem daudzkārt pārsniedz citu valstu rādītājus. Latvijā bērni izdara netipiski smagus noziegumus. Bērnu skaits, kuri cieš no apkārtējo vardarbības, ir ļoti liels. Visi šie apstākļi norāda uz to, ka pastāvošā bērnu likumpārkāpumu prevencijas sistēma nedarbojas efektīvi. Šobrīd pastāvošās sistēmas ietvaros netiek meklēts cēlonis, kāpēc bērns izdarījis likumpārkāpumu, kas viņu uz to pamudinājis, un netiek spriests, ko darīt, lai bērns mainītu savu uzvedību un turpmāk spētu iekļauties sabiedrībā, atkārtoti neizdarot likumpārkāpumus. Ņemot vērā šos apsvērumus, Tieslietu ministrija pirms vairākiem gadiem uzsāka darbu pie jaunas sistēmas

izveides, kas nodrošinās efektīvu pieeju bērnu izdarīto likumpārkāpumu novēršanai. Šīs reformas ietvaros Tieslietu ministrija ir izstrādājusi likumprojektu "**Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likums**", kas izsludināts 2017. gada 16. februāra Valsts sekretāru sanāksmē (prot. Nr. 7, 17. §, VSS-185). Par likumprojektu "Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likums" tika saņemts liels apjoms iebildumu, tādēļ tika rīkotas vairākas neoficiālas un oficiālas starpministriju (starpinstitūciju) sanāksmes, lai panāktu vienošanos ar iesaistītajām institūcijām. Likumprojekts "Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likums" ir nosūtīts izvērtēšanai starptautiskiem ekspertiem.

Tieslietu ministrija izstrādāja un MK 09.01.2018. pieņemts **likumprojekts ""Grozījumi Kriminālprocesa likumā""** Nr. 1118/Lp12 (22.02.2018. pieņemts Saeimā pirmajā lasījumā) un ar to saistītais likumprojekts ""Grozījumi Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā"" Nr. 1119/Lp12 (19.04.2018. pieņemts Saeimā galīgajā lasījumā, stājas spēkā 23.05.2018.), kas cita starpā paredz nepieciešamās izmaiņas kriminālprocesuālajās normās, lai nodrošinātu Direktīvas 2016/800 mērķi noteikt procesuālās garantijas un lai nodrošinātu, ka bērni, kuri ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā, spēj izprast šo procesu un tam sekot, kā arī ļautu šiem bērniem īstenot savas tiesības uz taisnīgu tiesu, novērstu atkārtotus likumpārkāpumus un sekmētu bērnu sociālo iekļaušanu. Vienlaikus pastāvīgā Krimināllikuma darba grupa ir pabeigusi darbu pie nepieciešamo grozījumu izstrādes Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā. Ir sagatavoti likumprojekti "Grozījumi krimināllikumā" un "Grozījumi Kriminālprocesa likumā". Pašlaik notiek likumprojektu anotāciju izstrāde.

Ar likumprojektiem ir paredzēts pilnveidot Krimināllikuma VII nodaļu "**Nepilngadīgo kriminālatbildības īpatnības**", kā arī izslēgt no Krimināllikuma normas, kas ir ietvertas 59. panta otrajā daļā un 66. pantā par nepilngadīgā atbrīvošanu no piespriedē soda, piemērojot audzinoša rakstura piespiedi līdzekļus, tādējādi veicinot Kriminālprocesa 379. panta otrajā daļā paredzētā tiesiskā regulējuma piemērošanu, proti, nepilngadīgais bez nepieciešamības netiks pakļauts ilgstošam kriminālprocesam līdz pat iztiesāšanas stadijai, bet jau pirmstiesas stadijā tiks pieņemts lēmums par nepilngadīgā atbrīvošanu no piespriedē soda, piemērojot tam audzinoša rakstura piespiedi līdzekļus.

2017. gadā tika veiksmīgi turpināta Eiropas Sociālā fonda finansētie projekti attiecībā uz **notiesāto resocializācijas sistēmas pilnveidošanu un ieslodzījuma vietu un Valsts probācijas darbinieku kapacitātes paaugstināšanu**. Projekti norisinājās atbilstoši to laika grafikā iekļautajām aktivitātēm. Tā, piemēram, ESF projekta "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" ietvaros tika veikta divās ieslodzījuma vietās īstenotā resocializācijas programmu pārbaude ar mērķi tās pilnveidot. Tāpat notika darbinieku intervēšana un rezultātu izpēte attiecībā uz izmantotajiem risku un vajadzību novērtēšanas instrumentiem, darbs pie darbinieku apmācību programmu izstrādes un dažādu apmācību īstenošana. Projekta ietvaros 2017. gadā notika reģionālie semināri pašvaldību sociālo dienestu darbiniekiem, kuru ietvaros sociālo dienestu darbinieki tika iepazīstināti ar kriminālsodu izpildes iestāžu darba specifiku, kā arī apkopoti priekšlikumi par nākamajā gada semināru tēmām. Tāpat notika pētījums par IeVP un VPD darbinieku profesionālajām kompetencēm, un daudzas citas aktivitātes. Savukārt ESF projekta "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū" ietvaros ieslodzītie saņēma Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtās karjeras konsultācijas gan pirms iesaistīšanās profesionālajā izglītībā, gan pirms atbrīvošanas no ieslodzījuma vietas. Tāpat ieslodzītajiem tika nodrošināta valsts valodas apmācība un uzsākta datorprasmju apguves programma. Uzsākta un veiksmīgi pabeigta brīvprātīgo atlase darbam ar smagus noziegumus izdarījušiem klientiem un veikta viņu apmācība, organizēti 15 ģimenes dienu pasākumi ieslodzījuma vietās, kā arī rīkota konference.

3.6. Tiesu sistēmas politika

Tiesu teritoriālā reforma īstenota ar mērķi risināt tādus ar tiesu efektivitātes paaugstināšanu saistītos problēmjaucējumus kā nevienmērīga tiesu noslodze un attiecīgi atšķirīgi tiesvedības ilgumi viena veida lietās, apgrūtināta vai neiespējama specializācijas un lietu sadales nejausības nodrošināšana mazā tiesnešu skaita tiesā dēļ. Reformas īstenošana uzsākta 2015. gadā, apvienojot vairāku Rīgas tiesu apgabala tiesu teritorijas, proti, Siguldas rajona tiesu un Jūrmalas pilsētas tiesu pievienojot Rīgas rajona tiesai un Rīgas Centra rajona tiesu – Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai. 2016. gada 1. februārī reforma tika ieviesta Latgales tiesu apgabalā. Savukārt 2017. gada 1. februārī Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa tika pievienota Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesai, vienlaikus mainot tiesas nosaukumu – Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa. 2017. gadā tika īstenoti pasākumi, lai izstrādātu un Tieslietu padomē izskatīšanai iesniegtu Rīgas, Kurzemes, Vidzemes un Zemgales tiesu apgabalā ietilpstošo rajonu (pilsētu) tiesu reorganizācijas plānus. Pēc Tieslietu padomes lēmuma pieņemšanas tika uzsākti nepieciešamie pasākumi apstiprināto reorganizācijas plānu ieviešanai laika periodā no 2018. gada 15. janvāra līdz 2018. gada 1. martam. Iesniegtie un Tieslietu padomē apstiprinātie reorganizācijas plāni paredzēja, ka katrā tiesu apgabalā, izņemot Rīgas tiesu apgabalu, izveido vienu tiesu, nodrošinot šīs tiesas darbību visās līdzšinējo tiesu atrašanās vietās. Attiecībā uz zemesgrāmatu nodaļām tika paredzēta līdzīga situācija, proti, ka tiek izveidota viena zemesgrāmatu nodaļa, nodrošinot tās darbību visās līdzšinējo zemesgrāmatu nodaļu atrašanās vietās. Tika paredzēts, ka dokumentus pēc reformas ir iespējams iesniegt jebkurā no tiesas vai zemesgrāmatas nodaļas atrašanās vietām pēc personas izvēles, tādējādi ievērojami uzlabojot iedzīvotāju pieejamību tiesai. Reforma paredz plašākas tiesnešu specializācijas iespējas, vienlaikus ievērojot nejausību lietu sadalē. Specializācija ir būtiska, lai nodrošinātu tādu lietu, kuru iztiesāšanai nepieciešamas kādas specifiskas zināšanas, kvalitatīvu izskatīšanu.

Informatīvajā ziņojumā "Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām" tika akcentēts, ka nolūkā mazināt Rīgas apgabaltiesas noslodzi tiesu darbības teritorijas reformas ietvaros ir analizējama iespēja pārskatīt tiesu darbības teritoriju atrašanās vietas, piemēram, Ogres rajona tiesas darbības teritoriju ietverot Zemgales tiesu apgabalu. Reorganizācijas plānu izstrādes ietvaros tika secināts, ka Ogres rajona tiesas darbības teritorijā ietilpstošajās administratīvajās teritorijās iedzīvotāju skaitam ir tendence pakāpeniski pieaugt. Tā kā ekonomiskās aktivitātes līmenis korelē ar tiesvedības skaitu, tika prognozēts, ka no Ogres rajona tiesas saņemto lietu skaits apelācijas instancē varētu pieaugt. Novērtot potenciālus riskus Rīgas apgabaltiesas noslodzes pieaugumam, Zemgales tiesu apgabala reorganizācijas plāns paredzēja, ka Ogres rajona tiesas darbības teritorija tiek pievienota Zemgales tiesu apgabalam. Minētais lēmums ietekmēja arī atsevišķu notāru amata vietu un tiesu izpildītāju iecirkņu piederību konkrētam tiesu apgabalam.

Analizējot tos reformas posmus, kas tika ieviesti 2016. gada sākumā (tiesu teritoriju apvienošana Latgales tiesu apgabalā), ir vērojamas tendences, kas ļauj pieņemt, ka tiesu teritoriju reformas ieviešana sevi ir attaisnojusi un reformas pamatā izvirzītie mērķi tiks sasniegti.

Informatīvajā ziņojumā "Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām" akceptēta zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu pakāpeniska integrēšana, saistot to arī ar kompetenču attīstīšanu, lai mazinātu vispārējās jurisdikcijas tiesnešu noslodzi un turpmāk samazinātu lietu izskatīšanas termiņus, nodrošinātu efektīvu resursu izmantošanu un specializāciju, neierobežojot zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu tiesības veikt vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša pienākumus. Tieslietu ministrija izstrādāja un Tieslietu padomes atbalstītais rīcības virziens paredz, ka zemesgrāmatu nodaļu tiesneši tiek integrēti no 2019. gada 1. janvāra, likvidējot zemesgrāmatu nodaļu kā patstāvīgu rajona (pilsētas) tiesas struktūrvienību. Paredzēts, ka reforma tiek īstenota, saglabājot tiesnešiem specializāciju zemesgrāmatu lietās, kā arī kompetenci izskatīt pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, pieteikumus par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā un pieteikumus par izsoles aktu apstiprināšanu. Savukārt citu lietu kategoriju nodošana izskatīšanai būs iespējama ar nosacījumu, ja tiesnešu noslodze to pieļauj. Tādējādi reforma tiks īstenota ar tiem priekšnosacījumiem, lai netiktu radīti riski nekustamā īpašuma ierakstīšanas un tiesību nostiprināšanas

procesa pieejamībai. Reforma nerada apdraudējumu un nemazina nekustamā īpašuma ierakstīšanas un tiesību nostiprināšanas procesa nozīmību un svarīgumu. Tajā pašā laikā reformas ietvaros tiks nodrošināta iespēja, ka tiesnešu kapacitāte tiks izmantota pilnā apmērā un ka tiesas ietvaros būs iespējams elastīgi reaģēt uz pasākumiem, lai samazinātu un izlīdzinātu noslodzi.

Viena no Tieslietu ministrijas prioritātēm tiesu sistēmas pilnveidei ir arī **mediācijas kā mūsdienīgas ārpustiesas strīdu risināšanas** iespējas veicināšana, lai padarītu to pieejamu ikvienam – gan Rīgā, gan Latvijas novados. Lai veicinātu tiesas ieteikto mediāciju, uzsākti un ar labiem rezultātiem pašlaik tiek īstenoti divi pilotprojekti (“Bezmaksas mediatoru konsultācijas tiesās” un “Bezmaksas mediācija ģimenes strīdos”), kā arī aktīvi turpinās darbs, lai veicinātu mediācijas kā alternatīvā strīda risināšanas veida attīstību un atpazīstamību sabiedrībā.

Noslēgts darbs advokatūras institūta kvalitātes pilnveides darba grupā. Ir izstrādāti **grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā** attiecībā uz advokatūras institūta kvalitātes stiprināšanu, kas cita starpā paredz advokātu pretendentu kvalitatīvākas izglītības prasības, kā arī stingrākus kvalifikācijas paugstināšanas noteikumus advokātiem. Grozījumi tiks virzīti iesniegšanai Saeimā, kad būs noslēdzies darbs pie advokātu biroja tiesiskā statusa saskaņošanas procesa.

2017. gada 1. aprīlī stājušies spēkā **grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā**, kas paredz, ka gadījumos, kad ārvalstī draudēs tikt uzsākts vai jau būs uzsākts process par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atņemšanu, un persona nevarēs saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību vai tā tiks atteikta, persona varēs vērsties Juridiskās palīdzības administrācijā un lūgt finansiālo atbalstu, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atņemšanu ārvalstī. Finansiālais atbalsts tiks nodrošināts konsultācijai, iestādes lēmuma apstrīdēšanai vai tiesvedības procesam. Norādāms, ka finanšu līdzekļi netiks izsniegti pašai personai, bet Juridiskās palīdzības administrācija apmaksās ārvalsts juridiskās palīdzības sniedzēja pakalpojumu. Ja personai par juridisko palīdzību tiks izrakstīts rēķins lielākā apmērā, rēķina starpība būs jāsedz pašai personai.

Tieslietu resora ietvaros 2018. gadā ir uzsākta **E-lietas programmas** – izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveides – 1. posmā plānoto projektu īstenošana. Tiesu administrācijā E-lietas programmas 1. posma ietvaros līdz 2021. gada 1. ceturksnim tiek plānots īstenot E-lietas programmas vadošo projektu „Tiesu informatīvās sistēmas attīstība”, kura virsmērķis ir izveidot vienotu un efektīvu tiesvedības elektronisko procesu, samazinot tiesvedības termiņus un nodrošinot informācijas pieejamību un atklātību. Savukārt minētā projekta mērķi ir efektīva un vienota elektroniskā tiesvedības procesa izveide; informācijas apmaiņa starp tiesām, lietas dalībniekiem un citām ar tiesvedību saistītajām informācijas sistēmām, kā arī racionāla Tiesu informatīvās sistēmas pilnveide, radot jaunus un izmantojot esošos koplietošanas risinājumus. Projekta īstenoātājs ir Tiesu administrācija, bet projekta partneri ir Latvijas Republikas Prokuratūra, Ieslodzījuma vietu pārvalde, Valsts probācijas dienests. Projekta īstenošanas laiks: 2018. gada marts-2021. gada februāris.

2017. gada 1. aprīlī stājās spēkā **regulējums Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumā**, saskaņā ar kuru uzturlīdzekļus no garantiju fonda Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, ja starp vecākiem nepastāv strīds, var saņemt administratīvā procesa ietvaros, uzreiz vērsties Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijā, nevis ceļot prasību tiesā. Tādā veidā uzturlīdzekļu saņemšanas process saīsināts no 9 uz 3 mēnešiem.

4. Tieslietu ministrijas padotībā esošās iestādes

Maksātnespējas administrācija

Maksātnespējas administrācijas darbības mērķis ir īstenot valsts politiku tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos, aizsargāt darbinieku intereses viņu darba devēja maksātnespējas procesā, likumā noteiktajā kārtībā īstenot valsts un sabiedrības interešu aizsardzību tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos.

Papildu informācija par MNA – www.mna.gov.lv.

Uzņēmumu reģistrs

Uzņēmumu reģistrs ir valsts iestāde, kas Latvijas Republikas teritorijā reģistrē uzņēmumus (uzņēmējsabiedrības), komersantus, to filiāles un pārstāvniecības, kā arī visas izmaiņas to darbības pamatdokumentos un veic citas normatīvajos aktos paredzētās darbības. UR reģistrē arī masu informācijas līdzekļus, biedrības un nodibinājumus, komercķīlas, izšķirošās ietekmes, laulību, publiskās un privātās partnerības līgumus, politiskās partijas, šķīrējtiesas arodbiedrības, reliģiskās organizācijas un to iestādes, kā arī maksātnespējas procesus.

Papildu informācija par UR – www.ur.gov.lv.

Juridiskās palīdzības administrācija

Juridiskās palīdzības administrācija nodrošina valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu. Likums "Par valsts kompensāciju cietušajiem" nosaka kārtību, kādā JPA izmaksā valsts kompensāciju cietušajiem. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajos gadījumos JPA nodrošina valsts budžeta līdzekļus, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai, piedziņai. Savukārt cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un administratīvā procesa ietvaros.

Papildu informācija par JPA – www.jpa.gov.lv.

Datu valsts inspekcija

Datu valsts inspekcija veic personas datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības likumu, kā arī uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumu, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu.

Papildu informācija par DVI – www.dvi.gov.lv.

Valsts probācijas dienests

Valsts probācijas dienests ir kriminālsodu un citu krimināltiesisko līdzekļu izpildes institūcija, kas organizē kriminālsoda – piespiedu darba – izpildi, uzrauga nosacīti notiesātas, nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas un personas, kuras pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādes, nodrošinot papildsoda – probācijas uzraudzības – izpildi, sniedz izvērtēšanas ziņojumus, izstrādā un īsteno probācijas programmas, organizē un vada izlīgumus kriminālprocesā, organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi.

Papildu informācija par VPD – www.probacija.lv.

Tiesu administrācija

Tiesu administrācija organizē un nodrošina rajona (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu zemesgrāmatu nodaļu administratīvo darbu, kā arī nodrošina informācijas sistēmu Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas, tiesu informatīvās sistēmas (turpmāk – TIS) un Izpildu lietu reģistra uzturēšanu

un attīstību. Papildus minētajam TA nodrošina Tiesnešu ētikas komisijas un Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas darbību, veido un uztur Tiesu ekspertu reģistru, nodrošina Tiesu ekspertu padomes darbu, kā arī īsteno projektus tiesu sistēmas attīstības jomā.

Papildu informācija par TA – www.ta.gov.lv.

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

Valsts tiesu ekspertīžu biroja kompetencē ir dažāda veida tiesu ekspertīžu veikšana, pamatojoties uz izmeklētāju, prokuroru un tiesu lēmumiem, ka arī citu juridisku un fizisku personu iesniegumiem.

Papildu informācija par VTEB – www.vteb.gov.lv.

Patentu valde

Patentu valde normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicina izpratni par šo tiesību aizsardzību valstī un sabiedrībā. PV pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu tipogrāfijas un kārtoto attiecīgos valsts reģistrus, kā arī savas kompetences ietvaros izstrādā normatīvo aktu projektus, rīko profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos.

Papildu informācija par PV – www.lrpv.gov.lv un www.patbib.gov.lv.

Valsts valodas centrs

Valsts valodas centrs, īstenojot politiku, kā arī uzraugot un kontrolējot normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas jautājumos, nodrošina latviešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību.

Papildu informācija par VVC – www.vvc.gov.lv.

Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija

Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija nodrošina bērniem uzturlīdzekļus tiesas noteiktajā apmērā, kas nav lielāks par Ministru kabineta noteiktajiem minimālajiem uzturlīdzekļiem, ja tiesu izpildītājs atzinis, ka uzturlīdzekļu piedziņa no bērna vecāka nav iespējama vai arī, ja bērna vecāks tiesas spriedumu maksāt uzturlīdzekļus pilda, bet nenodrošina to pilnā apmērā.

Papildu informācija par UGFA – www.ugfa.gov.lv.

Valsts zemes dienests

Valsts zemes dienests ir tiešās pārvaldes iestāde, kas savas kompetences ietvaros pārzina zemes kā nacionālās bagātības un ar to saistīto objektu valsts uzskaiti un pārraudzību, lai nodrošinātu tās sekmīgu izmantošanu un aizsardzību.

Papildu informācija par VZD – www.vzd.gov.lv.

Ieslodzījuma vietu pārvalde

Ieslodzījuma vietu pārvalde īsteno valsts politiku apcietinājuma kā drošības līdzekļa un brīvības atņemšanas kā kriminālsoda izpildes jomā.

Papildu informācija par IeVP – www.ievp.gov.lv.

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis”

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis” īsteno valsts politiku oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas jomā, tajā skaitā veicina izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošina valsts oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas procesu.

Papildu informācija par Latvijas Vēstnesis – www.lv.lv.

Valsts akciju sabiedrība “Tiesu namu aģentūra”

Valsts akciju sabiedrības “Tiesu namu aģentūra” statūtos noteiktie mērķi ir tieslietu nozares prasībām atbilstoša nekustamā īpašuma apsaimniekošana, ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu un tiesu nodrošināšana ar to funkciju izpildei nepieciešamajām telpām, tiesu vienotās informācijas sistēmas izstrādes organizēšana un uzturēšana, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšanas pakalpojumu sniegšana, infrastruktūras attīstības projektu vadības un konsultācijas pakalpojumu sniegšana.

Papildu informācijas par TNA – www.tna.gov.lv.

5. Personāls

2017. gadā Tieslietu ministrijā ir veiktas šādas strukturālās reformas:

- ar 01.01.2017. likvidēts Eiropas Savienības Tiesas departaments;
- ar 01.01.2017. likvidēts Tiesiskās sadarbības departaments, izveidojot Starptautiskās sadarbības departamentu;
- ar 2017. gada 1. janvāri Tieslietu ministrija veica būtiskas izmaiņas, mainot amata nosaukumu "juriskonsults" uz "jurists" virknei pamatfunkciju veicēju amatiem. Tā nebija tehniska amata nosaukuma maiņa – saskaņā ar Profesiju klasifikatoru jurista amatu var ieņemt tikai tās personas, kuras ir ieguvušas augstāko izglītību tiesību zinātnē ar jurista kvalifikāciju. Līdz ar to tika noteikts pārejas laiks, kurā Tieslietu ministrijas darbinieki, kuri ieņem konkrētos amatus un kuru iegūtā izglītība neatbilst minētajai prasībai, var to iegūt.

2017. gadā ministrijā personāla mainība, salīdzinot ar pēdējiem diviem gadiem, ir jūtami samazinājusies. Personāla mainība ir 11,8% (2015. gadā – 14,5%, 2016. gadā – 16,2%).

6. Komunikācija ar sabiedrību

2017. gadā Tieslietu ministrija īstenoja dažādas komunikācijas aktivitātes, lai informētu sabiedrību par ministrijas aktualitātēm, izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu projektiem, kā arī skaidrotu ministrijas pieņemtus lēmumus.

Lai nodrošinātu informācijas apripi, tika izmantoti šādi komunikācijas kanāli/instrumenti:

- preses relīzes;
- Tieslietu ministrijas mājaslapa;
- sociālā mikroblogošanas vietne *Twitter*;
- *Facebook*;
- mediju brīfingi;
- foto vietne *Flickr*;
- konferences, semināri;
- prezentāciju koplietošanas vietne *Slideshare*.

2017. gadā ministrijas pārstāvji snieguši intervijas drukātajiem medijiem, radio un televīzijai, kā arī portāliem. Tāpat tika sniegtas rakstiskas un mutiskas atbildes uz iedzīvotāju un mediju uzdotajiem jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem.

7. Pakalpojumi

Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departaments sniedz maksas pakalpojumus – ziņas no dzimtsarakstu arhīva saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 884 “Noteikumi par Tieslietu ministrijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

Tiesiskās attiecības civilstāvokļa aktu (laulības, dzimšanas un miršanas) reģistrācijā Latvijā reglamentē Civillikums un Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likums, kā arī Ministru kabineta 2013. gada 3. septembra noteikumi Nr. 761 “Noteikumi par civilstāvokļa aktu reģistriem”.

Civilstāvokļa aktu reģistrāciju veic pašvaldību dzimtsarakstu nodaļas un Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs.

Saskaņā ar Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumu dzimtsarakstu nodaļu uzraudzību veic tieslietu ministrs. Tieslietu ministrija uzrauga normatīvo aktu ievērošanu civilstāvokļa aktu reģistrācijā, kā arī metodiski vada dzimtsarakstu nodaļas.

8. 2018. gadā plānotie pasākumi

Ministrijas galvenie plānotie pasākumi 2018. gadā

1. Izstrādāt tiesisko regulējumu, lai zemesgrāmatu nodaļas tiesnešus integrētu rajona (pilsētas) tiesas sastāvā un zemesgrāmatu nodaļas kā rajona (pilsētas) tiesas struktūrvienības likvidētu.
2. Nodrošināt Latvijas Republikas Satversmes standartiem atbilstošu tiesnešu atlīdzības sistēmu.
3. Efektivizēt tiesneša amata kandidātu atlases procesu.
4. Izstrādāt elektroniska lietu termiņu pārvaldības sistēmu ("Lietu izskatīšanas termiņu pārvaldības rīks"), lai papildus efektīvizētu lietu termiņu pārvaldību.
5. Paplašināt personu loku, kuriem ir tiesības uz valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ieviešot daļējās valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmu.
6. Turpināt darbu pie Administratīvo pārkāpumu procesa likuma nozaru kodifikācijas ieviešanas.
7. Izstrādāt likumprojektu par administratīvajiem sodiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā.
8. Veikt nepieciešamās darbības valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanai, tai skaitā izstrādājot tiesību aktu grozījumus.
9. Turpināt darbu pie Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likumprojekta izstrādes un saskaņošanas.
10. Turpināt darbu ar dokumentu, kuru statuss ir "dienesta vajadzībām", tiesiskā regulējuma pārskatīšanu.
11. Izstrādāt sistēmiskos grozījumus normatīvajos aktos saistībā ar Fizisko personu reģistra likuma spēkā stāšanos.
12. Darbs ar bijušās LPSR Valsts drošības komitejas (VDK) dokumentu publisko pieejamību. 13. Izvērtēt to, vai saglabājams liegums ieņemt amatu personām, kas bijuši VDK darbinieki.
14. Veikt konstitucionālu pētījumu par citās, pamatā ES, valstīs notiekošajām aktuālajām tendencēm konstitūciju grozījumu aspektā.
15. Pārvērtēt likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" ietverto praksi par profesionālo dienu ietveršanu šajā likumā un labāka risinājuma rašana (vēl nav skaidrs, vai Saeima to uzdos vērtēt Tieslietu ministrijai vai savam Analītiskajam dienestam).
16. Stiprināt oficiālā izdevēja "Latvijas Vēstnesis" lomu konstitucionālo vērtību skaidrošanā, izveidojot vienotu valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformu. Sagatavot un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par oficiālās publikācijas un tiesiskās informācijas nodrošināšanas funkciju izpildi. Vienlaikus turpināt darba grupas ietvaros pārskatīt oficiālo publikāciju apjomu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un sagatavot priekšlikumus par turpmākās publicēšanas nepieciešamību un optimizācijas iespējām.
16. Pārskatīt Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" regulējumu, lai mazinātu administratīvo slogu un normatīvismu dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas jomā, kā arī sagatavosim un iesniegsim izskatīšanai Ministru kabinetā attiecīgu normatīvā akta projektu.
17. Turpināt pēc pieprasījuma organizēt seminārus par normatīvo aktu izstrādes procesu, anotāciju aizpildīšanu un juridisko tehniku, tādējādi veicinot normatīvo aktu kvalitātes paaugstināšanos.
18. Turpināt darbu pie komerciesību regulējumu pilnveidošanas akciju reģistrācijas jautājumā.
19. Pilnveidot Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas izveidotajā darba grupā topošo precizēto likumprojektu piespiedu dalītā īpašuma privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanai.
20. Tieslietu ministrijas mantošanas tiesību ekspertu darba grupā rast risinājumu, kādos jautājumos mantojuma tiesību regulējums būtu pilnveidojams, par pamatu ņemot veikto pētījumu.
21. Turpinātu civilprocesa pilnveidošanas izmaiņu virzību gan attiecībā uz darba grupā, valdībā un Saeimā esošajiem projektiem.

22. Turpināt darbu pie grozījumu normatīvajos aktos (grozījumi Zemesgrāmatu likumā, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, likumā "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās", likumā "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās", likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību") virzības Saeimā nodrošināšanas.
23. Pabeigt nacionālā normatīvā regulējuma izstrādi saistībā ar Vispārējās datu regulas piemērošanas pasākumiem un Policijas direktīvas prasību ieviešanu, ka arī pabeigt darbu pie 108. konvencijas modernizēšanas pasākumiem Eiropas Savienībā.
24. Jaunu pasākumu izpilde, piemēram, regulējuma pilnveidošana par saimnieciskās darbības turpināšanu maksātnespējas procesa ietvaros, kā arī uzņēmuma kā mantas kopuma pārdošanu.
25. Atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 21. septembra rīkojuma Nr. 527 "Par Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņem 2016.–2020. gadam un to īstenošanas plānu" 5. punktam līdz 2018. gada 1. decembrim Ministru kabinetā ir iesniedzams pamatnostādņu un plāna īstenošanas starpposma novērtējums par laikposmu no 2016. gada līdz 2017. gadam. Starpposma novērtējumā papildus tiks ņemts vērā novērtējums, ko līdz 2018. gada beigām sniegs Starptautiskais Valūtas fonds tieslietu sistēmas novērtējuma ietvaros.
26. Turpināt darbu pie Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 8. jūnija Direktīvas (ES) Nr. 2016/943 par zinātības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu transponēšanas Latvijas normatīvajos aktos;
27. Nodrošināt Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 16. decembra Direktīvas (ES) 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (pārstrādāta redakcija) transponēšanu nacionālajos normatīvajos aktos.
28. Uzņēmumu reģistra esošo reģistru modernizācija, lai ieviestu ērtus un plašam klientu lokam pieejamus reģistrācijas pakalpojumus, kā arī pilnveidot pieejamo informāciju no reģistriem, lai paplašinātu sniegto pakalpojumu klāstu, t.sk. veicinātu informācijas izsniegšanu elektroniskā formātā.